ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
លេខ.....៤០៩១.........អពដ

ថ្ងៃ អង្គារ ០៤រោច ខែ ផល្គុន ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០២ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០២១

សេចក្តីណែនាំ

ស្តីពី

ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សេចក្តីណែនាំសម្រាប់បំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ

អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខនស/រកម/០២៩៧/០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៧ និងវិសោធនកម្មបន្តបន្ទាប់ និងប្រកាសលេខ០៩៨ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីពន្ធលើប្រាក់ចំណូល អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មានកិត្តិយសសូមជម្រាបជូនដំណឹងដល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ លោក-លោកស្រីជាអភិបាល បណ្ណាធិការ កម្មសិទ្ធិករសហគ្រាស ភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារ និងប្រធានសមាគមនិងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ឱ្យបានជ្រាបថា ថ្មីៗនេះអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានធ្វើការកែសម្រួលទម្រង់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ និងបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំតាមអនឡាញ (Tax on Income - ToI E-Filing)។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ក្នុងគោលដៅជាជំនួយដល់អ្នកជាប់ពន្ធក្នុងការរៀបចំលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងស្របតាមច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព**សេចក្តីណែនាំសម្រាប់បំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ**ផងដែរ **(ដូចមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តីណែនាំនេះ)** ដែលមានខ្លឹមសារចែកចេញជា ៥ផ្នែកសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម÷

១). របៀបបំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ

២). ព័ត៌មានត្រូវបំពេញនៅក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ

៣). ព័ត៌មានត្រូវបំពេញក្នុងតារាងកែតម្រូវក្រៅគណនេយ្យ

៤). ព័ត៌មានត្រូវបំពេញក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ

៥). ការប្រើប្រាស់អត្រាប្តូរប្រាក់ក្នុងការរៀបចំលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ សង្ឃឹមជឿជាក់ថាសេចក្តីណែនាំសម្រាប់បំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំនេះ នឹងជួយលោក-លោកស្រីជាអភិបាល បណ្ណាធិការ កម្មសិទ្ធិករសហគ្រាស ភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារ និងប្រធានសមាគមនិងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ដែលជាអ្នកជាប់ពន្ធធំ និងមធ្យម អាចបំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំបានត្រឹមត្រូវជាក់ជាមិនខានឡើយ។

រដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូអមនាយករដ្ឋមន្ត្រី
ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាល
ទទួលបន្ទុកជាអគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

គង់ វិបុល

អាគារកែងមហាវិថី សហព័ន្ធរុស្ស៊ី(១១០)និង ម៉ៅសេទុង(២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ទូរស័ព្ទ (+855) 23 886 708 ទូរសារ: (+855)23 886 700, Email: gdt@tax.gov.kh, Website: www.tax.gov.kh

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សេចក្តីណែនាំ

សម្រាប់បំពេញ

លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ

រក្សាសិទ្ធិដោយ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

ឆ្នាំ ២០២១

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់បំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ 1-3

ហេតុអ្វីអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូល? 4

ព័ត៌មានត្រូវបំពេញនៅក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ 5-60

ទំព័រទី១ (TOI 01/I) ÷ ព័ត៌មានទូទៅរបស់សហគ្រាស 5-8

ទំព័រទី២ (TOI 01/II) ÷ ព័ត៌មានទូទៅរបស់សហគ្រាស 9-12

ការចូលរួមមូលធនគិតត្រឹមការិយបរិច្ឆេទ *9-10*

ព័ត៌មានអំពីនិយោជិតសហគ្រាសនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ *11-12*

ទំព័រទី៣ និងទី៤ (TOI 01/III) ÷ តារាងតុល្យការ 13-17

ទំព័រទី៥ និងទី៦ (TOI 01/IV) ÷ របាយការណ៍លទ្ធផល 18-21

ទំព័រទី៧ (TOI 01/V) ÷ ថ្លៃដើមផលិតផលបានលក់ (សហគ្រាសផលិតកម្ម) 22-24

ទំព័រទី៨ (TOI 01/VI) ÷ ថ្លៃដើមទំនិញបានលក់ (សហគ្រាសក្រៅពីផលិតកម្ម) 25

ទំព័រទី៩ និងទី១០ (TOI 01/VII) ÷ តារាងគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល 26-33

ទំព័រទី១១ និងទី១២ (TOI 01/VIII) ÷ តារាងគណនាវិភាគទានសប្បុរសធម៌ ការប្រាក់អាចកាត់កងបាន និងឥណទានខាតយោងទៅមុខ 34-43

ក- ការគណនាវិភាគទានសប្បុរសធម៌ *34*

ខ- ការគណនាចំណាយការប្រាក់ *35*

ខ.១- តារាងតាមដានចំណាយការប្រាក់យោងទៅមុខ *36-40*

គ- តារាងតាមដានលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងទៅមុខ *41-43*

ទំព័រទី១៣ (TOI 01/IX) ÷ តារាងគណនារំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ 44-48

ទំព័រទី១៤ (TOI 01/X) ÷ តារាងគណនារំលស់ពិសេសតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ 49

ទំព័រទី១៥ (TOI 01/XI) ÷ តារាងតម្លៃលើសឬខ្វះពីការលក់ ឬដកចេញនូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ 50

ទំព័រទី១៦ (TOI 01/XII) ÷ តារាងគណនាសំវិធានធន 51

ឧបសម្ព័ន្ធ ១÷ តារាងប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលទាក់ទិន 52

ឧបសម្ព័ន្ធ ២÷ បញ្ជីឈ្មោះនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង 53

ឧបសម្ព័ន្ធ ៣÷ ឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ (សាខាសហគ្រាសក្នុងស្រុក) 54-57

ឧបសម្ព័ន្ធ ៤÷ ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតលើប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ / ប្រេងកាត 58-60

ការប្រើប្រាស់អត្រាប្តូរប្រាក់ក្នុងការរៀបចំលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ 61

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់បំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ

ដើម្បីឱ្យការបំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំមានភាពងាយស្រួល អ្នកជាប់ពន្ធគួរអនុវត្តតាមជំហានបន្តបន្ទាប់ដូចខាងក្រោម÷

ជំហានគួរអនុវត្ត÷

១- **ទំព័រទី១ (ស្ដីពីព័ត៌មានទូទៅរបស់សហគ្រាស)** ÷ ត្រូវបំពេញប្រអប់នីមួយៗក្នុងទំព័រនេះ ដោយឡែកប្រអប់ "**ប្រអប់ 17: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់**" ឬ "**ប្រអប់ 18: ឥណទានពន្ធយោងទៅមុខ**" ត្រូវបំពេញក្រោយគេបង្អស់នៅពេលដែលប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធត្រូវបានគណនា។

២- **ទំព័រទី២ (ស្ដីពីព័ត៌មានទូទៅរបស់សហគ្រាស)** ÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ។

៣- **ទំព័រទី៣ និងទី៤ (តារាងតុល្យការ)** ÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ។ ប្រសិនបើព័ត៌មានកត់ត្រាចូលបានត្រឹមត្រូវនោះ "**A0: ទ្រព្យសកម្ម** " ត្រូវស្មើនឹង "**A28: មូលនិធិ/ទុនម្ចាស់ទ្រព្យ និងបំណុល**"។

៤- **ទំព័រទី៧ (ថ្លៃដើមផលិតផលបានលក់ "សហគ្រាសផលិតកម្ម")** ÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ ប្រសិនបើជាសហគ្រាសផលិតកម្ម។

ទំព័រទី៨ (ថ្លៃដើមទំនិញបានលក់សហគ្រាសក្រៅពីផលិតកម្ម) ÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ ប្រសិនបើមិនមែនជាសហគ្រាសផលិតកម្ម។

កំណត់សម្គាល់÷ ប្រសិនបើសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់សហគ្រាសមានសកម្មភាពផលិតកម្ម និងសកម្មភាពក្រៅពីផលិតកម្ម ត្រូវតែបំពេញព័ត៌មាននៅក្នុងទំព័រទាំងពីរ (ទំព័រទី៧ និងទី៨)។

៥- **ទំព័រទី៥ និងទី៦ (របាយការណ៍លទ្ធផល)** ÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ។

៦- **ទំព័រទី១៤ (តារាងរំលស់ពិសេសតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ)** ÷

- សូមរក្សាទុកឱ្យនៅទំនេរ ប្រសិនបើសហគ្រាសមិនមែនជាគម្រោងវិនិយោគមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ (គ.ល.គ.)។
- សូមរក្សាទុកឱ្យនៅទំនេរ ប្រសិនបើសហគ្រាសជា **គ.ល.គ.** ដែលមិនជ្រើសយកការប្រើប្រាស់រំលស់ពិសេស (សហគ្រាសជ្រើសរើសយកការលើកលែងពន្ធ)។
- ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ ប្រសិនបើសហគ្រាសជា **គ.ល.គ.** ដែលជ្រើសយកការប្រើប្រាស់រំលស់ពិសេស។

៧- **ទំព័រទី១៥ (តារាងតម្លៃលើសឬខ្វះពីការលក់ ឬដកចេញនូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ)** ÷

- សូមរក្សាទុកឱ្យនៅទំនេរ ប្រសិនបើគ្មានការលក់ ឬគ្មានការដកចេញនូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
- ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ ប្រសិនបើទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងត្រូវបានលក់ ឬបានដកចេញក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

៨- **ទំព័រទី១៣ (តារាងរំលស់តាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ)** ÷បំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ។

កំណត់សម្គាល់÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មាននៃទ្រព្យសកម្មដែលអស់រំលស់ផងដែរ (អស់រំលស់តាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ) នៅក្នុងតារាងនេះ ប្រសិនបើទ្រព្យនេះមិនបានលក់ ឬដកចេញ។

៩- ទំព័រទី១៦ (តារាងគណនាសំវិធានធន) ÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានលម្អិតដែលតម្រូវ។

១០- ឧបសម្ព័ន្ធ៤ ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតលើប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ/ប្រេងកាត ÷ ត្រូវគណនាតាមរូបមន្តដែលបញ្ជាក់ក្នុងតារាងគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត។

- សូមរក្សាទុកឱ្យនៅទំនេរ ប្រសិនបើមិនមែនជាសហគ្រាសមានប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ/ប្រេងកាត។
- បំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ ប្រសិនបើជាសហគ្រាសមានប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ/ប្រេងកាត។

១១- ទំព័រទី៩ និងទី១០ (តារាងគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល) ÷ ត្រូវបំពេញតួលេខចាប់ពីប្រអប់ **"E1: ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត) មុនបង់ពន្ធ/ លទ្ធផលគណនេយ្យចំណេញ/(ខាត)"** ដល់ប្រអប់ **"E36: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្រោយនិយតកម្ម"** ។

១២- ទំព័រទី១១ (តារាងគណនាវិភាគទានសប្បុរសធម៌ ការប្រាក់អាចកាត់កងបាន និងឥណទានខាតយោងទៅមុខ) ÷

ចំណុច ក- ការគណនាវិភាគទានសប្បុរសធម៌÷

- សូមរក្សាទុកឱ្យនៅទំនេរ ប្រសិនបើសហគ្រាសមិនបានបរិច្ចាគវិភាគទានសប្បុរសធម៌ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
- ត្រូវបំពេញព័ត៌មានក្នុង "តារាងគណនាវិភាគទានសប្បុរសធម៌" ប្រសិនបើសហគ្រាសបានបរិច្ចាគវិភាគទានសប្បុរសធម៌ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។

កំណត់សម្គាល់÷ វិភាគទានសប្បុរសធម៌ដែលសហគ្រាសបានបរិច្ចាគ ហើយយកមកបំពេញក្នុងតារាងនេះ (TOI 01/VIII) ត្រូវបំពេញលក្ខណវិនិច្ឆ័យជាចំណាយអាចកាត់កងបានដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ២ ប្រការ៣៣ នៃប្រកាសស្តីពីពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។

១៣- ទំព័រទី១០÷ ត្រូវបំពេញប្រអប់ **"E37: ចំណាយសប្បុរសធម៌ដែលមិនអាចកាត់កង"** បន្ទាប់មកគណនា **"E38: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) មុននិយតកម្មលើការប្រាក់"** ។

១៤- ទំព័រទី១១ និងទំព័រទី១២÷

ចំណុច ខ- ការគណនាចំណាយការប្រាក់÷

- សូមរក្សាទុកឱ្យនៅទំនេរ ប្រសិនបើមានចំណាយការប្រាក់យោងពីមុនស្មើសូន្យ ហើយគ្មានចំណាយការប្រាក់កើតមាននៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
- ត្រូវបំពេញព័ត៌មានដែលតម្រូវ ប្រសិនបើមានចំណាយការប្រាក់យោងពីមុន ហើយមានចំណូល និងចំណាយការប្រាក់កើតមាននៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

១៥- ទំព័រទី១០÷ ត្រូវបំពេញតួលេខចាប់ពីប្រអប់ **"E39: និយតកម្មលើការប្រាក់"** ដល់ **"E59: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់/ត្រូវយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់"** ។

កំណត់សម្គាល់÷

- **"E41: ខាតយោងពីឆ្នាំមុនអនុញ្ញាត"** ត្រូវបំពេញប្រអប់នេះដោយប្រើប្រាស់តួលេខយកពីលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលឆ្នាំមុន (N-1) ។
- **"E44: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត"** ត្រូវបំពេញប្រអប់នេះដោយប្រើប្រាស់តួលេខយកពី X5 នៃឧបសម្ព័ន្ធ៤

១៦- ទំព័រទី១២ (តារាងតាមដានលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងទៅមុខ) ÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានលម្អិតដែលតម្រូវ។

១៧- ទំព័រទី១÷ ត្រូវបំពេញតែមួយប្រអប់ **"ប្រអប់ 17: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់"** ឬ **"ប្រអប់ 18: ឥណទានពន្ធយោងទៅមុខ"** ។

១៨- ឧបសម្ព័ន្ធ១ តារាងប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលទាក់ទិន÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានលម្អិតដែលតម្រូវ។

១៩- ឧបសម្ព័ន្ធ២ បញ្ជីឈ្មោះនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានលម្អិតដែលតម្រូវ។

២០- ឧបសម្ព័ន្ធ៣ ឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ "សាខាសហគ្រាសក្នុងស្រុក"÷ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានលម្អិតដែលតម្រូវ។

សេចក្តីបញ្ជាក់÷

សេចក្តីណែនាំនេះ មិនបានផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតស្តីពីច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធទេ ហើយក៏មិនបានពន្យល់បកស្រាយច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធឱ្យបានស៊ីជម្រៅដែរ។ ប្រសិនបើមានសំណួរផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ សូមទាក់ទងមក÷

- ការិយាល័យសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ នៃនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធធំ
- ការិយាល័យសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ នៃនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់តូច និងមធ្យម
- ការិយាល័យសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ នៃសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌនានា

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទំនាក់ទំនងមកអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដែលមានអាសយដ្ឋាន÷ អគារឡូតិ៍លេខ ៥២២-៥២៤ កែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី(១១០) និងម៉ៅសេទុង(២៤៥) សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ លេខទូរស័ព្ទ ០២៣ ៨៨៦ ៧០៨ និងសារអេឡិចត្រូនិច gdt@tax.gov.kh ឬតាមរយៈ Call Center (១២៧៧) ឬតាមរយៈ GDT Live Chat។

ហេតុអ្វីអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូល?

❖ តើនរណាចាំបាច់ត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ?

មាត្រា២៩ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ បានកំណត់ឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាសដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ។

លក្ខណវិនិច្ឆ័យនៃអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស ត្រូវផ្អែកលើ÷

១- ទ្រង់ទ្រាយគតិយុត្តិរបស់សហគ្រាស ឬ

២- កម្រិតនៃផលរបរ ឬ

៣- ប្រភេទនៃសកម្មភាពអាជីវកម្ម។

❖ នៅពេលណាដែលអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ?

អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស ត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ៣ខែ ក្រោយពីដំណាច់ឆ្នាំជាប់ពន្ធ ទោះបីមានលទ្ធផលខាត ឬគ្មានសកម្មភាពអាជីវកម្មក៏ដោយ។ ឆ្នាំជាប់ពន្ធត្រូវតែបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ហើយលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវដាក់យ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី ៣១ ខែមីនា នៃឆ្នាំបន្ទាប់ (មាត្រា២៩ និង ១០៤ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ)។ ក្នុងករណីអ្នកជាប់ពន្ធមានឆ្នាំជាប់ពន្ធខុសពីឆ្នាំប្រតិទិន អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំយ៉ាងយឺតបំផុតក្នុងរយៈពេល ០៣ខែ ក្រោយពីដំណាច់ឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

❖ តើព័ត៌មានអ្វីខ្លះត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូល?

អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាសត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវ÷

១- តារាងតុល្យការ

២- គណនីលទ្ធផល និង

៣- តារាងព័ត៌មានបន្ថែម។

❖ តើពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំត្រូវបង់មានចំនួនប៉ុន្មាន?

អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស ត្រូវគណនាប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធដោយខ្លួនឯង ដោយការបំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ ហើយបន្ទាប់មកត្រូវគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលដោយយកប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធគុណនឹងអត្រាពន្ធ។

ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់/ត្រូវយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់÷ ត្រូវគណនាដោយយកពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ដក ឥណទានពន្ធបរទេស ឥណទានពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភ ឥណទានពន្ធកាត់ទុក ប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងឥណទានពន្ធលើប្រាក់ចំណូលយោងពីឆ្នាំមុន (មាត្រា៣៧ និង៣៨ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ)។

❖ តើពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់នៅពេលណា?

ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវដល់កំណត់ និងត្រូវបង់នៅពេលដែលអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូល (មាត្រា ១០៧ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ) មានន័យថាត្រូវបង់យ៉ាងយឺតបំផុតក្នុងរយៈពេល ០៣ខែ ក្រោយពីដំណាច់ឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

ព័ត៌មានត្រូវបំពេញនៅក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ

ទំព័រទី១ (TOI 01/I)÷ ព័ត៌មានទូទៅរបស់សហគ្រាស

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
ការិយបរិច្ឆេទសារពើពន្ធ÷	ការិយបរិច្ឆេទសារពើពន្ធ គឺជាឆ្នាំជាប់ពន្ធ ដែលមានរយៈពេល ១២ខែ ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២x ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២x។ ❖ ចំពោះសហគ្រាសដែលមានឆ្នាំជាប់ពន្ធស្របនឹងឆ្នាំប្រតិទិន នោះឆ្នាំជាប់ពន្ធត្រូវ“គិតចាប់ពីថ្ងៃទី” ០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២x “ដល់ថ្ងៃទី” ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២x។ ❖ ចំពោះសហគ្រាសដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ឆ្នាំជាប់ពន្ធខុសពីឆ្នាំប្រតិទិន ត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំយ៉ាងយឺតបំផុតក្នុងរយៈពេល ០៣ខែ ក្រោយពីដំណាច់ឆ្នាំជាប់ពន្ធ។ **ឧទាហរណ៍÷** សហគ្រាសប្រើប្រាស់ឆ្នាំជាប់ពន្ធពីថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ ត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំយ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១។ ❖ ចំពោះសហគ្រាសចាប់ផ្តើមអាជីវកម្មដំបូងនៅក្នុងខែណាមួយនៃឆ្នាំនោះ “ចំនួនខែ” គឺរាប់គិតពីកាលបរិច្ឆេទចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២x។ **ឧទាហរណ៍÷** សហគ្រាសចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធនៅថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០ “**ចំនួនខែ**” គឺ ៦ខែ ហើយ “**គិតចាប់ពីថ្ងៃទី**” គឺគិតពីថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០ “**ដល់ថ្ងៃទី**” គឺដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។ ❖ ចំពោះសហគ្រាសបញ្ឈប់សកម្មភាពអាជីវកម្ម ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ “**ចំនួនខែ**” គឺរាប់គិតពីដើមការិយបរិច្ឆេទនោះ ដល់កាលបរិច្ឆេទដែលសហគ្រាសនោះបានបញ្ឈប់សកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនជាស្ថាពរ។ **ឧទាហរណ៍÷** សហគ្រាស ក បានបញ្ឈប់សកម្មភាពអាជីវកម្មនៅថ្ងៃទី ២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០ “**ចំនួនខែ**” គឺ ៩ខែ ហើយ “**គិតចាប់ពីថ្ងៃទី**” គឺគិតពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ “**ដល់ថ្ងៃទី**” គឺដល់ថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០។
1-លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ (TIN)÷	គឺជាលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ (TIN) របស់សហគ្រាសដែលមាននៅលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។

2-ឈ្មោះសហគ្រាស÷	គឺជាឈ្មោះរបស់សហគ្រាស ដែលបង្ហាញនៅលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារ (TIN) ចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
3-ចំនួនសាខាសហគ្រាស÷	គឺជាចំនួនសាខាដែលសហគ្រាសបានចុះបញ្ជីពន្ធដារនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
4-កាលបរិច្ឆេទចុះបញ្ជីពន្ធដារ÷	គឺជាថ្ងៃខែឆ្នាំដែលបង្ហាញនៅលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារ (TIN) ចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
5-ឈ្មោះអភិបាល/ បណ្ណាធិការ/ កម្មសិទ្ធិករ÷	គឺជាឈ្មោះអ្នកគ្រប់គ្រង ឬអ្នកតំណាងរបស់សហគ្រាសដែលបង្ហាញលើប័ណ្ណពន្ធប៉ាតង់។
6-សកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បង÷	គឺជាឈ្មោះសកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បងរបស់សហគ្រាស ដែលបង្ហាញនៅលើប័ណ្ណពន្ធប៉ាតង់។
7-ឈ្មោះគណនេយ្យករ/ភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារ÷	គឺជាឈ្មោះបុគ្គលរៀបចំលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំនេះ ដែលអាចជាគណនេយ្យករផ្ទាល់របស់សហគ្រាស ឬទីប្រឹក្សា ឬភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារ។ ប្រសិនបើជាភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារ ត្រូវបំពេញលេខសម្គាល់។
8-អាសយដ្ឋានទីស្នាក់ការសហគ្រាសបច្ចុប្បន្ន÷	គឺជាអាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ន ដែលសហគ្រាសបានចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ជាទីកន្លែងសម្រាប់ទំនាក់ទំនងជាផ្លូវការជាមួយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ហើយជាទីកន្លែងដែលអ្នកគ្រប់គ្រងបំពេញការងារ និងរក្សាទុកបញ្ជិកាគណនេយ្យរបស់សហគ្រាស (ជាទីចាត់ការរបស់សហគ្រាស)។
9-អាសយដ្ឋានគ្រឹះស្ថានជាគោលដើមបច្ចុប្បន្ន÷	អាសយដ្ឋានជាគោលដើមបច្ចុប្បន្ន គឺជាទីកន្លែងដែលសកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បងកើតឡើងជាក់ស្តែង។

ប្រសិនបើសហគ្រាសមានគ្រឹះស្ថានអាជីវកម្មច្រើន អាសយដ្ឋានជាគោលដើម គឺជាអាសយដ្ឋានរបស់គ្រឹះស្ថាន ដែលមានសកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បងរបស់សហគ្រាស។

ឧទាហរណ៍÷ សហគ្រាសផលិតសម្លៀកបំពាក់មួយ មានអាសយដ្ឋានទីស្នាក់ការសហគ្រាស "អាសយដ្ឋានទីស្នាក់ការចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ" នៅផ្ទះលេខ៣០០ ផ្លូវ៣១០ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ ប៉ុន្តែរោងចក្រផលិតសម្លៀកបំពាក់របស់សហគ្រាសនេះស្ថិតនៅផ្ទះលេខ១០ ផ្លូវវេងស្រេង សង្កាត់កាកាប ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ។

ឧទាហរណ៍÷ សហគ្រាសផលិតសម្លៀកបំពាក់មួយ មានអាសយដ្ឋានទីស្នាក់ការសហគ្រាស "អាសយដ្ឋានទីស្នាក់ការចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ" នៅផ្ទះលេខ៣០០ ផ្លូវ៣១០ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ ប៉ុន្តែរោងចក្រផលិតសម្លៀកបំពាក់របស់

សហគ្រាសនេះស្ថិតនៅផ្ទះលេខ១០ ផ្លូវវេងស្រេង សង្កាត់កាកាប ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ។ ដូច្នេះ អាសយដ្ឋានជាគោលដើមបច្ចុប្បន្នរបស់សហគ្រាសនេះគឺ ផ្ទះលេខ១០ ផ្លូវវេងស្រេង សង្កាត់កាកាប ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ។

10-អាសយដ្ឋានឃ្លាំងបច្ចុប្បន្ន÷ គឺជាអាសយដ្ឋានឃ្លាំងស្តុកវត្ថុធាតុដើម ឬទំនិញសំខាន់ៗរបស់សហគ្រាស។

11-ការកត់ត្រាបញ្ជីកាគណនេយ្យ÷ បើសហគ្រាសប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគណនេយ្យកុំព្យូទ័រ សូមគូស √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ "ប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យកុំព្យូទ័រ(ឈ្មោះកម្មវិធី)" និងបំពេញឈ្មោះកម្មវិធី។

បើសហគ្រាសមិនបានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគណនេយ្យកុំព្យូទ័រសូមគូស √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ "មិនប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យកុំព្យូទ័រ"។

12-កម្រិតអនុលោមភាពសារពើពន្ធ÷ បើសហគ្រាសបានទទួលវិញ្ញាបនបត្រអនុលោមភាពសារពើពន្ធ សូមគូសសញ្ញា √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ តាមកម្រិតអនុលោមភាពសារពើពន្ធដែលទទួលបានមានដូចជា មាស ប្រាក់ និងសំរិទ្ធ។ បើសហគ្រាសមិនទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រអនុលោមភាពសារពើពន្ធទេ សហគ្រាសមិនត្រូវគូសសញ្ញា √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ ណាមួយនោះទេ។

13-សវនកម្មឯករាជ្យដែលតម្រូវដោយច្បាប់÷ បើសហគ្រាសត្រូវបានតម្រូវឱ្យមានការធ្វើសវនកម្ម ស្ថិតក្រោមច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យ និងសវនកម្ម សហគ្រាសត្រូវគូសសញ្ញា √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ "មានការតម្រូវ"។ បើសហគ្រាសត្រូវបានតម្រូវឱ្យមានការធ្វើសវនកម្មដោយច្បាប់ ហើយបានគូសសញ្ញា √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ "មានការតម្រូវ" នោះសហគ្រាសត្រូវដាក់ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ នូវរបាយការណ៍សវនកម្មតាមកាលបរិច្ឆេទកំណត់ដោយច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសារពើពន្ធ។ ផ្ទុយទៅវិញ បើសហគ្រាសមិនត្រូវបានតម្រូវឱ្យមានការធ្វើសវនកម្មក្រោមច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យ និងសវនកម្ម សហគ្រាសត្រូវគូសសញ្ញា √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ "គ្មានការតម្រូវ"។

14-ទ្រង់ទ្រាយគតិយុត្តិ/ទម្រង់នៃប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម÷ សហគ្រាសភាគច្រើនទ្រង់ទ្រាយគតិយុត្តិមានបញ្ជាក់នៅក្នុងវិញ្ញាបនបត្រ ចុះបញ្ជីដែលចេញដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ សូមគូសសញ្ញា √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ ដែលស្របនឹងទ្រង់ទ្រាយគតិយុត្តិ ដូចមានបញ្ជាក់នៅវិញ្ញាបនបត្រនេះ។

15-លើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល÷ គម្រោងវិនិយោគមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ដែលបានទទួលការលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ត្រូវបញ្ជាក់រយៈពេលលើកលែងពន្ធ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមវិញ្ញាបនបត្រផ្តល់ដោយក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា។

16- អត្រាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល÷ សូមគូសសញ្ញា √ នៅក្នុងប្រអប់ ☐ ស្របតាមអត្រាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលមានដូចខាងក្រោម ÷

អត្រា ៣០ ភាគរយ÷ ចំពោះប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធសម្រេចបាន ក្រោមកិច្ចសន្យាបែងចែកផលិតផលប្រេងកាត និងឧស្ម័នធម្មជាតិ ឬសម្រេចបានពីការធ្វើអាជីវកម្មលើធនធានធម្មជាតិ រួមទាំងព្រៃឈើ រ៉ែ មាស ឬត្បូងថ្មមានតម្លៃនានា។

អត្រា ២០ ភាគរយ÷ ចំពោះប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធដែលសម្រេចបានដោយនីតិបុគ្គល។

អត្រា ៥ ភាគរយ÷ ចំពោះសហគ្រាសធានារ៉ាប់រង ចំពោះបុព្វលាភដុលដែលទទួលបាននៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ ចំពោះការធានារ៉ាប់រងលើទ្រព្យសម្បត្តិឬហានិភ័យផ្សេងៗនៅកម្ពុជា។

អត្រា 0 ភាគរយ÷ ចំពោះប្រាក់ចំណូលរបស់គម្រោងវិនិយោគមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ដែលស្ថិតនៅក្នុងរយៈពេលលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ដែលកំណត់ដោយក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា។

អត្រាកំណើនតាមថ្នាក់ ពី 0 ដល់ ២០ ភាគរយ÷ ចំពោះប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធដែលសម្រេចបានដោយរូបវន្តបុគ្គល សហគ្រាសឯកបុគ្គល និងសមាជិកម្នាក់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ ដែលមិនត្រូវបានចាត់ទុកជានីតិបុគ្គល ។

17-ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំត្រូវបង់ ដែលបានគណនា និងកត់ត្រានៅក្នុងប្រអប់ E59 នៃតារាង TOI 01/VII (ទំព័រ ១០/១៦ នៃលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ)។

18-ឥណទានពន្ធយោងទៅមុខ÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ឥណទានពន្ធដែលបានគណនា និងកត់ត្រានៅក្នុងប្រអប់ E59 នៃតារាង TOI 01/VII (ទំព័រ១០/១៦ នៃលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ)។

កំណត់សម្គាល់÷ ត្រូវបំពេញតែមួយប្រអប់ គឺប្រអប់ទី 17 “**ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់**” ឬប្រអប់ទី 18 “**ឥណទានពន្ធយោងទៅមុខ**”។

ការប្រកាសអះអាងរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ÷ លិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលនេះ ត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយអភិបាល ឬបណ្ណាធិការ ឬកម្មសិទ្ធិករសហគ្រាស ឬភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារនៅទំព័រទី១ ហើយត្រូវបោះត្រារបស់សហគ្រាសគ្រប់ទំព័រ។ លិខិតប្រកាសនេះត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទនៅថ្ងៃចុះហត្ថលេខា ហើយត្រូវប្រកាសនៅទីកន្លែងដែលចុះហត្ថលេខានោះ។

ទំព័រទី២ (TOI 01/II)÷ ព័ត៌មានទូទៅរបស់សហគ្រាស

ការចូលរួមមូលធនគិតត្រឹមការិយបរិច្ឆេទ

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
ក. មូលធន/មូលធនភាគហ៊ុនចុះបញ្ជី	
ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន (ឈ្មោះរូបវន្តបុគ្គល/នីតិបុគ្គល)÷	ផ្នែកនេះត្រូវបំពេញឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុនឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។ បើអ្នកចូលហ៊ុនជានីតិបុគ្គល ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន គឺជាឈ្មោះដែលបញ្ជាក់នៅក្នុងអនុសារណៈ និងលក្ខន្តិកៈរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ចំពោះក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន គឺជាឈ្មោះដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ។ ចំពោះសហគ្រាសឯកកម្មសិទ្ធិ (សហគ្រាសឯកបុគ្គល/រូបវន្តបុគ្គល) ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន គឺជាឈ្មោះរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស។
អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន÷	ចំពោះម្ចាស់ភាគហ៊ុនដែលជានីតិបុគ្គល អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន គឺជាអាសយដ្ឋានទីស្នាក់ការសហគ្រាសបច្ចុប្បន្នដូចបានពន្យល់នៅក្នុងប្រអប់ 8 ខាងលើ។ ដោយឡែក ចំពោះអ្នកចូលហ៊ុនជានីតិបុគ្គលបរទេស អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នរបស់អ្នកចូលហ៊ុន គឺជាអាសយដ្ឋានដែលចុះបញ្ជីជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសនោះ។
មុខងារក្នុងសហគ្រាស÷	បើម្ចាស់ភាគហ៊ុនជាបុគ្គលម្នាក់ ហើយទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងសហគ្រាស នោះមុខងាររបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុននោះត្រូវបង្ហាញនៅក្នុងកូឡោននេះ។ **ឧទាហរណ៍÷** បើម្ចាស់ភាគហ៊ុនម្នាក់មានមុខងារជានាយកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាសនោះមុខងារជា "នាយកគ្រប់គ្រង" ត្រូវដាក់នៅក្នុងកូឡោននេះ។
ភាគហ៊ុន ឬ ចំណែកដែលមាន÷	
ដើមការិយបរិច្ឆេទ% និងទឹកប្រាក់÷	ត្រូវកត់ត្រាក្នុងកូឡោននេះនូវចំនួនទាំងពីរ គឺចំនួនភាគរយ និងចំនួនទឹកប្រាក់នៃភាគហ៊ុនដែលកាន់កាប់ទាំងអស់នៅដើមការិយបរិច្ឆេទ។
ចុងការិយបរិច្ឆេទ% និងទឹកប្រាក់÷	ត្រូវកត់ត្រាក្នុងកូឡោននេះនូវចំនួនទាំងពីរ គឺចំនួនភាគរយ និងចំនួនទឹកប្រាក់នៃភាគហ៊ុនដែលកាន់កាប់ទាំងអស់នៅការិយបរិច្ឆេទ។ **កំណត់សម្គាល់÷** ជាទូទៅកាលបរិច្ឆេទចុងគ្រាគឺថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២x លើកលែងតែ សហគ្រាសមានការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យខុសពីការិយបរិច្ឆេទសារពើពន្ធ (សហគ្រាសបានដាក់ពាក្យស្នើសុំ ហើយត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ)។

ខ. មូលធន/មូលធនភាគហ៊ុន (បានបង់)

ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន (ឈ្មោះរូបវន្តបុគ្គល/នីតិបុគ្គល)÷ ផ្នែកនេះត្រូវបំពេញឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុនឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។ បើអ្នកចូលហ៊ុនជានីតិបុគ្គល ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន គឺជាឈ្មោះដែលបញ្ជាក់នៅក្នុងអនុសារណៈ និងលក្ខន្តិកៈរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ចំពោះក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន គឺជាឈ្មោះដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ។ ចំពោះសហគ្រាសឯកកម្មសិទ្ធិ (សហគ្រាសរូបវន្តបុគ្គល) ឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុន គឺជាឈ្មោះរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស។

អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន÷ ចំពោះម្ចាស់ភាគហ៊ុនដែលជានីតិបុគ្គល អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន គឺជាអាសយដ្ឋានទីស្នាក់សហគ្រាសបច្ចុប្បន្នដូចបានពន្យល់នៅក្នុងប្រអប់ 8 ខាងលើ។ ដោយឡែក ចំពោះអ្នកចូលហ៊ុនជានីតិបុគ្គលបរទេស អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នរបស់អ្នកចូលហ៊ុន គឺជាអាសយដ្ឋានដែលចុះបញ្ជីជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសនោះ។

មុខងារក្នុងសហគ្រាស÷ បើម្ចាស់ភាគហ៊ុនជាបុគ្គលម្នាក់ ហើយទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងសហគ្រាស នោះមុខងាររបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុននោះត្រូវបង្ហាញនៅក្នុងក្លោននេះ។

ឧទាហរណ៍÷ បើម្ចាស់ភាគហ៊ុនម្នាក់មានមុខងារជានាយកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាសនោះមុខងារជា "នាយកគ្រប់គ្រង" ត្រូវដាក់នៅក្នុងក្លោននេះ។

ភាគហ៊ុន ឬ ចំណែកដែលមាន÷

ដើមការិយបរិច្ឆេទ% និងទឹកប្រាក់÷ ត្រូវកត់ត្រាក្នុងក្លោននេះនូវចំនួនទាំងពីរ គឺចំនួនភាគរយ និងចំនួនទឹកប្រាក់នៃភាគហ៊ុនដែលបានបង់ទាំងអស់នៅដើមការិយបរិច្ឆេទ។

ចំនួនភាគរយ គឺជាផលធៀបរវាងទឹកប្រាក់ដែលបានបង់ដើមការិយបរិច្ឆេទធៀបជាមួយដើមទុនចុះបញ្ជីសរុប។

ចំនួនទឹកប្រាក់ គឺស្មើនឹងទឹកប្រាក់សម្រាប់ឆ្នាំ N-1 នៃ **"A30: មូលធន/មូលធនភាគហ៊ុន/មូលនិធិសាខាក្រុមហ៊ុនបរទេស ឬការិយាល័យតំណាង"** នៃតារាង TOI 01/III។

ចុងការិយបរិច្ឆេទ% និងទឹកប្រាក់÷ ត្រូវកត់ត្រាក្នុងក្លោននេះនូវចំនួនទាំងពីរ គឺចំនួនភាគរយ និងចំនួនទឹកប្រាក់នៃភាគហ៊ុនដែលបានបង់ទាំងអស់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ។

ចំនួនភាគរយ គឺជាផលធៀបរវាងទឹកប្រាក់ដែលបានបង់ចុងការិយបរិច្ឆេទធៀបជាមួយដើមទុនចុះបញ្ជីសរុប។

ចំនួនទឹកប្រាក់ គឺស្មើនឹងទឹកប្រាក់សម្រាប់ឆ្នាំ N នៃ **"A30: មូលធន/មូលធនភាគហ៊ុន/មូលនិធិសាខាក្រុមហ៊ុនបរទេស ឬការិយាល័យតំណាង"** នៃតារាង TOI 01/III។

ព័ត៌មានអំពីនិយោជិតសហគ្រាសនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ

<u>**ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស**</u>	<u>**សេចក្តីពន្យល់**</u>
1-អ្នកគ្រប់គ្រងជាអ្នកចូលហ៊ុន÷	ត្រូវកត់ត្រាឈ្មោះអ្នកចូលហ៊ុនទាំងអស់ ដែលមានមុខងារជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស។
2-អ្នកគ្រប់គ្រងមិនមែនជាអ្នកចូលហ៊ុន÷	ត្រូវកត់ត្រាឈ្មោះបុគ្គលិក មានមុខងារជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស ប៉ុន្តែមិនមែនជាអ្នកចូលហ៊ុន។
3-សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនបុគ្គលិក-កម្មករសរុបដែលនៅបន្តបម្រើការងារឱ្យសហគ្រាសនៅចុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ ហើយមិនមានមុខងារជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស។
4-បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនបុគ្គលិក-កម្មករ ដែលមិនមានមុខងារជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស ដែលមានមូលដ្ឋានប្រាក់បៀវត្សប្រចាំខែដល់កម្រិតជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។ ចំនួននៅក្នុងផ្នែកនេះ គឺជាចំនួនដែលបំបែកចេញពីចំនួនសរុបបុគ្គលិក-កម្មករបញ្ជាក់ខាងលើ។
តួនាទី÷	ត្រូវកត់ត្រានូវមុខងាររបស់អ្នកគ្រប់គ្រងម្នាក់ៗ ដែលបានរាយលម្អិតនៅចំណុច “**1-អ្នកគ្រប់គ្រងជាអ្នកចូលហ៊ុន**” និងចំណុច “**2-អ្នកគ្រប់គ្រងមិនមែនជាអ្នកចូលហ៊ុន**”។
ចំនួន÷	- **សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ** ត្រូវកត់ត្រាចំនួនបុគ្គលិក-កម្មករទាំងអស់ដែលមានមុខងារមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សជាប់ពន្ធ និងមិនត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស។ - **បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស** ត្រូវកត់ត្រាចំនួនសរុបបុគ្គលិកទាំងអស់ ដែលមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាសហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
ប្រាក់បៀវត្សក្រៅពីអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម÷	- **អ្នកគ្រប់គ្រងជាអ្នកចូលហ៊ុន និងអ្នកគ្រប់គ្រងមិនមែនជាអ្នកចូលហ៊ុន** ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលបានបើកឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងម្នាក់ៗ។ - **សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ** ត្រូវកត់ត្រាចូលចំនួនទឹកប្រាក់បៀវត្សសរុបបានបើកឱ្យបុគ្គលិក-កម្មករទាំងអស់ ដែលមានមុខងារមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស។ - **បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស** ត្រូវកត់ត្រាចូលចំនួនទឹកប្រាក់បៀវត្សសរុបបានបើកឱ្យបុគ្គលិកទាំងអស់ ដែលមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

អត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម៖

- **អ្នកគ្រប់គ្រងជាអ្នកចូលហ៊ុន និងអ្នកគ្រប់គ្រងមិនមែនជាអ្នកចូលហ៊ុន** ត្រូវកត់ត្រាចូលអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម ដែលបានផ្តល់ជូនអ្នកគ្រប់គ្រងម្នាក់ៗនៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
- **សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ** ត្រូវកត់ត្រាអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមសរុបដែលបានបើកឱ្យបុគ្គលិក-កម្មករ ទាំងអស់ដែលមានមុខងារមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស។
- **បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស** ត្រូវកត់ត្រាអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមសរុបដែលបានបើកឱ្យបុគ្គលិក-កម្មករទាំងអស់ ដែលមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

ទំព័រទី៣ និងទី៤ (TOI 01/III)÷ តារាងតុល្យការ

<u>**ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស**</u>	<u>**សេចក្ដីពន្យល់**</u>
ការិយបរិច្ឆេទនេះ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត ស្រង់ចេញពីរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហគ្រាស។
ការិយបរិច្ឆេទមុន÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ឆ្នាំជាប់ពន្ធមុន ស្រង់ចេញពីលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់សហគ្រាស។
A0-ទ្រព្យសកម្ម÷	ត្រូវកត់ត្រាតួលេខសរុបនៅក្នុងប្រអប់ **"A1: ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង"** និងប្រអប់ **"A13: ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលខ្លី"**។
A1-ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងពីប្រអប់ **"A2: ដីធ្លីរបស់សហគ្រាស"** ដល់ប្រអប់ **"A12: ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងផ្សេងៗ"**។
A2-ដីធ្លីរបស់សហគ្រាស÷	គឺជាដីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគ្រាស។
A3-ការរៀបចំតុបតែងលម្អដីធ្លីរបស់សហគ្រាស÷	គឺជាចំណាយមូលធនកើតឡើង ដើម្បីអភិវឌ្ឍដីធ្លីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគ្រាស។
A4-សំណង់អគាររបស់សហគ្រាស÷	គឺជាសំណង់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំណង់ ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគ្រាស ហើយដែលបានសាងសង់ឡើងនៅលើដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគ្រាស។
A5-សំណង់អគារលើដីធ្លីក្រោមភតិសន្យា÷	គឺជាសំណង់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំណង់ ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគ្រាស ហើយដែលបានសាងសង់ឡើងនៅលើដីធ្លីក្រោមភតិសន្យា។
A6-ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងកំពុងដំណើរការ÷	ត្រូវបង្ហាញអំពីចំណាយមូលធនលើប្រតិបត្តិការសាងសង់ ឬផ្គុំតម្លើងមិនទាន់រួច ហើយទ្រព្យសកម្មនេះមិនទាន់ដាក់ប្រើប្រាស់នៅឡើយ។
A7-រោងចក្រ (ក្រៅពីអគារ) និងបរិក្ខារ÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃនៃរោងចក្រ និងគ្រឿងបរិក្ខាររបស់រោងចក្រ ប៉ុន្តែត្រូវដកចេញតម្លៃនៃអគាររបស់រោងចក្រ។
A8-កេរ្តិ៍ឈ្មោះ/មូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃលើសដែលកើតពីលម្អៀងរវាងតម្លៃទិញ និងតម្លៃទ្រព្យសកម្មសុទ្ធដែលបានទិញ ឬលទ្ធកម្ម។
A9-ចំណាយបង្កើតសហគ្រាសដំបូង÷	គឺជាចំណាយកើតឡើងនៅពេលបង្កើតសហគ្រាស មុនពេលសហគ្រាសចាប់ផ្ដើមប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ហើយចំណាយនេះមិនអាចយកទៅបញ្ចូលក្នុងទ្រព្យសកម្មណាមួយបាន។ **កំណត់សម្គាល់÷** ចំណាយបង្កើតសហគ្រាស អាចកត់ត្រាចូលជាចំណាយបែងចែកមិនឱ្យលើសពីរយៈពេល ២ឆ្នាំ។
A10-ទ្រព្យសកម្មក្រោមភតិសន្យា និងបុព្វលាភនៃការប្រើប្រាស់÷	ត្រូវបង្ហាញតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង ដែលសហគ្រាសទទួលបានក្រោមភតិសន្យា។

A11-វិនិយោគក្នុងសហគ្រាសដទៃ÷	ត្រូវបង្ហាញនូវផលប្រយោជន៍របស់សហគ្រាសដែលមាននៅក្នុងសហគ្រាសដទៃ ហើយដែលជាទូទៅផលប្រយោជន៍នេះបង្ហាញដោយភាគហ៊ុនកាន់កាប់ដោយសហគ្រាស។
A12-ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងផ្សេងៗ÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងដទៃទៀតទាំងអស់។
A13-ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលខ្លី÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលខ្លីយកចេញពីប្រអប់ **"A14: ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់"** ដល់ប្រអប់ **"A27: លម្អៀងពីការប្តូរប្រាក់នៃទ្រព្យសកម្ម"**។
A14-ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃនៃស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ផ្សេងៗដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងការផលិត និងស្តុកដែលសហគ្រាសនៅសល់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ។ ចំនួននៅប្រអប់នេះត្រូវស្មើទៅនឹង **"C5: ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ចុងគ្រា"**។
A15-ស្តុកទំនិញ÷	គឺជាតម្លៃនៃស្តុកទំនិញ ឬទំនិញទិញទុកសម្រាប់លក់ចេញវិញក្នុងលក្ខណៈជាការធ្វើសកម្មភាពផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ដែលសហគ្រាសនៅសល់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទហើយចំនួននេះត្រូវស្មើទៅនឹង **"D8: ស្តុកទំនិញនៅចុងគ្រា"**។
A16-ស្តុកផលិតផលសម្រេច÷	គឺជាតម្លៃនៃស្តុកផលិតផលសម្រេច ដែលផលិតបាននៅសល់ចុងការិយបរិច្ឆេទ ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើទៅនឹង **"C19: ស្តុកផលិតផលសម្រេចនៅចុងគ្រា"**។
A17-ផលិតផលកំពុងផលិត÷	គឺជាតម្លៃនៃផលិតផលកំពុងដំណើរការ ឬផលិតផលមិនទាន់សម្រេច ឬការងារមិនទាន់បានបញ្ចប់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើទៅនឹង **"C16: ការងារកំពុងដំណើរការ ឬស្តុកកំពុងផលិតនៅចុងគ្រា"**។
A18-គណនីត្រូវទទួល/អតិថិជន÷	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអតិថិជនជំពាក់សហគ្រាស។
A19-គណនីត្រូវទទួលផ្សេងៗ÷	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលរូបវន្តបុគ្គល ឬអង្គភាពដទៃទៀតក្រៅពីអតិថិជនធម្មតាជំពាក់សហគ្រាស។ **ឧទាហរណ៍÷** កម្ចីដែលបានផ្តល់ឱ្យភាគីទី៣ (ភាគីតតិយជន) ឬទឹកប្រាក់ដែលម្ចាស់ភាគហ៊ុនជំពាក់សហគ្រាស។
A20-ចំណាយបានកត់ត្រាមុន÷	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានចំណាយ ប៉ុន្តែមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណាយទាំងស្រុងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ គឺត្រូវទទួលស្គាល់ជាចំណាយតាមរយៈការកាត់បន្ថយបន្តិចម្តងៗ ឬដាក់ជាចំណាយច្រើនការិយបរិច្ឆេទ។ **ឧទាហរណ៍÷** ចំណាយធានារ៉ាប់រង ចំណាយជួលបង់មុន ...។
A21-សាច់ប្រាក់នៅក្នុងបេឡា÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនសាច់ប្រាក់សរុបដែលសហគ្រាសមាននៅក្នុងដៃ។
A22-សាច់ប្រាក់នៅធនាគារ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនសាច់ប្រាក់សរុបដែលសហគ្រាសមាននៅក្នុងធនាគារ។

A23- ឥណទានប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូល÷ គឺត្រូវបង្ហាញចំនួនទឹកប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ដែលបានបង់ហើយ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតជាឥណទានពន្ធសម្រាប់យោងទៅកាត់កងឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់។

A24- ឥណទានអាករលើតម្លៃបន្ថែម÷ ត្រូវបង្ហាញចំនួនទឹកប្រាក់លើសនៃឥណទានអាករលើធាតុចូល និងអាករលើធាតុចេញ។

A25- ឥណទានពន្ធ-អាករដទៃទៀត÷ គឺត្រូវបង្ហាញតួលេខឥណទានពន្ធ-អាករដទៃទៀត ក្រៅពីឥណទានប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងឥណទានអាករលើតម្លៃបន្ថែម។

A26- ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលខ្លីផ្សេងៗ÷ ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលខ្លីដទៃទៀតទាំងអស់។

A27- លម្អៀងពីការប្តូរប្រាក់នៃទ្រព្យសកម្ម÷ ជាចំនួនទឹកប្រាក់លម្អៀងកើនឡើង ដែលកើតមានឡើងពីការដាក់បញ្ចូលគ្នានូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ហើយក្រុមហ៊ុនទាំងនោះប្រើប្រាស់រូបិយប័ណ្ណសម្រាប់កត់ត្រាខុសពីរូបិយវត្ថុរបាយការណ៍។ ម្យ៉ាងទៀត លម្អៀងពីអត្រាប្តូរប្រាក់នេះកើតឡើងរវាងរូបិយប័ណ្ណកត់ត្រា និងរូបិយវត្ថុរបាយការណ៍។

A28- មូលនិធិ/ទុនម្ចាស់ទ្រព្យនិងបំណុល÷ តួលេខប្រអប់នេះបានពីការគណនាដោយយក **“A29: មូលនិធិ/ទុនម្ចាស់ទ្រព្យ”** បូក **“A37: បំណុលរយៈពេលវែង”** បូក **“A42: បំណុលរយៈពេលខ្លី”**។

កំណត់សម្គាល់÷ “A0: ទ្រព្យសកម្ម” ត្រូវស្មើ **“A28: មូលនិធិ/ទុនម្ចាស់ទ្រព្យនិងបំណុល”**។

A29- មូលនិធិ/ទុនម្ចាស់ទ្រព្យ÷ ត្រូវកត់ត្រាចំនួនសរុបពីប្រអប់ **“A30: មូលធន/មូលធនភាគហ៊ុន/មូលនិធិសាខាក្រុមហ៊ុនបរទេស ឬការិយាល័យតំណាង”** ដល់ប្រអប់ **“A36: លទ្ធផលចំណេញ /(ខាត) នៃការិយបរិច្ឆេទនេះ”**។

A30- មូលធន/មូលធនភាគហ៊ុន/មូលនិធិសាខាក្រុមហ៊ុនបរទេស ឬការិយាល័យតំណាង÷ គឺជាតម្លៃនៃភាគហ៊ុន ឬតម្លៃមូលធនដែលបានបង់ចូលសហគ្រាសសម្រាប់ជាចំណែកហ៊ុនរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន ឬមូលនិធិដែលក្រុមហ៊ុនបរទេសបានផ្តល់ឱ្យសាខាក្រុមហ៊ុនបរទេស ឬការិយាល័យតំណាង។

A31- តម្លៃលើសនៃការលក់ប័ណ្ណភាគហ៊ុន÷ គឺជាតម្លៃលើសពីតម្លៃចារឹកលើប័ណ្ណភាគហ៊ុន ដែលសហគ្រាសទទួលបានពីការលក់ប័ណ្ណភាគហ៊ុនទាំងនោះ។

A32- មូលធនបម្រុងតាមច្បាប់÷ គឺជាតួលេខមូលធនបម្រុងទាំងឡាយណាដែលតម្រូវដោយលក្ខន្តិកៈ ឬអនុស្សរណៈរបស់សហគ្រាសដែលកំណត់ដោយច្បាប់ពាណិជ្ជកម្ម និងច្បាប់ដទៃទៀត។

A33- លម្អៀងលើសនៃការវាយតម្លៃឡើងវិញនូវទ្រព្យសកម្ម÷ គឺជាតម្លៃលើសទទួលបានពីការវាយតម្លៃឡើងវិញ នូវទ្រព្យសកម្មរបស់សហគ្រាស។

A34- មូលធនបម្រុងផ្សេងៗ÷ ត្រូវកត់ត្រាតួលេខមូលធនបម្រុងផ្សេងៗទាំងអស់ ដែលសម្រេចដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុមហ៊ុន ឬដោយកាតព្វកិច្ចណាមួយ ក្រៅពីមូលធនបម្រុងតាមច្បាប់។

A35- លទ្ធផលចំណេញ/(ខាត) យោងពីមុន (+ ឬ -)÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ចំណេញ ឬខាតដែលយោងពីឆ្នាំជាប់ពន្ធមុនៗ។

A36-លទ្ធផលចំណេញ/(ខាត) ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ (+ ឬ -)៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ចំណេញ ឬខាតក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើទៅនឹង **"B48: ប្រាក់ចំណេញក្រោយបង់ពន្ធ"**។
A37-បំណុលរយៈពេលវែង៖	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបនៃបំណុលរយៈពេលវែង យកចេញពីប្រអប់ **"A38: បំណុលភាគីជាប់ទាក់ទិន"** ដល់ប្រអប់ **"A41: បំណុលរយៈពេលវែងផ្សេងៗ"**។
A38-បំណុលភាគីជាប់ទាក់ទិន៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់បំណុលរយៈពេលវែងដែលបានខ្ចីពីម្ចាស់ភាគហ៊ុន ឬអង្គភាពដទៃទៀត ដែលជាបុគ្គលជាប់ទាក់ទិនជាមួយសហគ្រាស។
A39-បំណុលធនាគារ និងបំណុលភាគីមិនជាប់ទាក់ទិនផ្សេងៗ៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់បំណុលដែលបានខ្ចីពីធនាគារ ឬស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ និងបុគ្គលមិនជាប់ទាក់ទិនដទៃទៀត។
A40-សំវិធានធន៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់បំណុលរយៈពេលវែង សម្រាប់រ៉ាប់រងបន្ទុកចំណាយ ឬការខាតបង់នានាដែលមិនទាន់កើតឡើងជាក់ស្តែង។
A41-បំណុលរយៈពេលវែងផ្សេងៗ៖	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់បំណុលរយៈពេលវែងផ្សេងៗទៀតទាំងអស់។
A42-បំណុលរយៈពេលខ្លី៖	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបបំណុលរយៈពេលខ្លីទាំងអស់ ដោយសរុបពីប្រអប់ **"A43: សាច់ប្រាក់ដកពីធនាគារលើសប្រាក់បញ្ញើ (ឥណទានវិបារូប៍រ)"** ដល់ប្រអប់ **"A52: លម្អៀងពីការប្តូរប្រាក់នៃទ្រព្យអកម្ម"**។
A43-សាច់ប្រាក់ដកពីធនាគារលើសប្រាក់បញ្ញើ (ឥណទានវិបារូប៍រ)៖	គឺជាគណនីចរន្តរបស់សហគ្រាសនៅធនាគារមានសមតុល្យអវិជ្ជមាន។
A44-ចំណែកចរន្តនៃបំណុលមានការប្រាក់៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់នៃចំណែកប្រាក់កម្ចីមានការប្រាក់ដែលមានរយៈពេលមិនលើសពី ១២ខែ។
A45-គណនីត្រូវសងបុគ្គលជាប់ទាក់ទិន (ភាគសម្ព័ន្ធញាតិ)៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់បំណុលដែលជំពាក់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន ឬបុគ្គលជាប់ទាក់ទិនដទៃទៀត ដែលត្រូវទូទាត់ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ១២ខែ។
A46-គណនីត្រូវសងផ្សេងៗ៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលជំពាក់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬភាគីទី៣ (តតិយជន) ចំពោះការទិញជឿនូវទំនិញ និងសេវា និងការខ្ចីផ្សេងៗពីភាគីមិនជាប់ទាក់ទិន។
A47-ចំណូលកត់មុន៖	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានទទួលពីអតិថិជន ប៉ុន្តែមិនទាន់បានផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឬសេវានៅឡើយ។
A48-គណនីចំណាយបង្គរ និងបំណុលរយៈពេលខ្លីផ្សេងៗ៖	គឺជាចំណាយបានកត់ត្រាបង្គរតាមគោលការណ៍គណនេយ្យ និងបំណុលរយៈពេលខ្លីដទៃផ្សេងៗទៀតទាំងអស់។
A49-សំវិធានធន៖	គឺជាបំណុលរយៈពេលខ្លី សម្រាប់រ៉ាប់រងបន្ទុកចំណាយ ឬការខាតបង់នានាដែលមិនទាន់កើតឡើងជាក់ស្តែង។ **ឧទាហរណ៍៖** សំវិធានធនសម្រាប់ប្រាក់ប៉ះប៉ូវបន្ថែម លើកទឹកចិត្តបុគ្គលិក និងអ្នកគ្រប់គ្រង ឬសំវិធានធនលើការជួសជុលពន្យារពេល...។

A50-ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់÷ គឺជាចំនួនប្រាក់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ដែលត្រូវបង់ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។ ចំនួននេះអាចជាចំនួនកត់ត្រាក្នុងប្រអប់ E59 បូកបញ្ចូលបំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូលពីឆ្នាំជាប់ពន្ធមុនៗ ប្រសិនបើមាន។

A51-ពន្ធ-អាករផ្សេងៗត្រូវបង់÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់បំណុលពន្ធ-អាករដទៃទៀតរួមមាន÷ អាករលើតម្លៃបន្ថែមត្រូវបង់ ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស ពន្ធកាត់ទុក ប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ... ដែលសហគ្រាសត្រូវបង់ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។

A52-លម្អៀងពីការប្តូរប្រាក់នៃទ្រព្យអកម្ម÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់លម្អៀងថយចុះ ដែលកើតមានឡើងពីការដាក់បញ្ចូលគ្នានូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួមរបស់ក្រុមហ៊ុន ហើយក្រុមហ៊ុនទាំងនោះប្រើប្រាស់រូបិយប័ណ្ណសម្រាប់កត់ត្រាខុសពីរូបិយវត្ថុរាយការណ៍។ ម្យ៉ាងទៀត លម្អៀងពីអត្រាប្តូរប្រាក់នេះកើតឡើងរវាងរូបិយប័ណ្ណកត់ត្រា និងរូបិយវត្ថុរាយការណ៍។

ទំព័រទី៥ និងទី៦ (TOI 01/IV)÷ របាយការណ៍លទ្ធផល

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្ដីពន្យល់
B0- ចំណូលប្រតិបត្តិការ÷	គឺជាចំនួនសរុបនៃចំណូលពីសកម្មភាពអាជីវកម្ម ដែលបានមកពីការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញឬសេវា ដែលមានបញ្ជាក់លើប័ណ្ណពន្ធប៉ាតង់របស់សហគ្រាស។ សរុបប្រអប់ "**B1: ការលក់ផលិតផល**" ដល់ប្រអប់ "**B3: ការផ្គត់ផ្គង់សេវា**" ។
B1- ការលក់ផលិតផល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណូលសរុប ពីការលក់ផលិតផលសម្រេចក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B2- ការលក់ទំនិញ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណូលសរុប ពីការលក់ទំនិញក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B3- ការផ្គត់ផ្គង់សេវា÷	គឺជាតម្លៃសរុប នៃការផ្គត់ផ្គង់សេវាជូនអតិថិជនក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B4- ថ្លៃដើមផលិតផលបានលក់របស់សហគ្រាសផលិតកម្ម (TOI 01/V, C20) ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់យកចេញពីប្រអប់ "**C20: ថ្លៃដើមផលិតផលសម្រេចបានលក់**" នៅក្នុង TOI 01/V។
B5- ថ្លៃដើមទំនិញបានលក់របស់សហគ្រាសក្រៅពីផលិតកម្ម (TOI 01/VI, D9) ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់យកចេញពីប្រអប់ "**D9: ថ្លៃដើមទំនិញដែលបានលក់**" នៅក្នុង TOI 01/VI។
B6- ថ្លៃដើមសេវាបានផ្គត់ផ្គង់÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ថ្លៃដើម នៃសេវាដែលបានផ្គត់ផ្គង់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B7- ចំណេញដុល÷	ប្រាក់ចំណេញដុលត្រូវគណនាដោយយកប្រអប់ "**B0: ចំណូលប្រតិបត្តិការ**" ដក "**B4: ថ្លៃដើមផលិតផលបានលក់របស់សហគ្រាសផលិតកម្ម**" ដក "**B5: ថ្លៃដើមទំនិញរបស់សហគ្រាសក្រៅពីផលិតកម្ម**" ដក "**B6: ថ្លៃដើមសេវាបានផ្គត់ផ្គង់**" ។
B8- ចំណូលបន្ទាប់បន្សំ÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបពីប្រអប់ "**B9: ចំណូលពីការជួលបានទទួល ឬត្រូវទទួល**" ដល់ប្រអប់ "**B11: ចំណូលបន្ទាប់បន្សំដទៃទៀត**" ។
B9- ចំណូលពីការជួលបានទទួល ឬត្រូវទទួល÷	គឺជាចំណូលបានទទួល ឬត្រូវទទួលពីការជួល ឬភតិសន្យានៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង។
B10- ចំណូលពីសួយសារបានទទួល ឬត្រូវទទួល÷	គឺជាចំណូលបានទទួល ឬត្រូវទទួលពីការឱ្យប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មអរូបី របស់សហគ្រាសដូចជា ប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម សិទ្ធិចម្លង គំនូរ គំរូ ប្លង់ សិទ្ធិអាជីវកម្ម សញ្ញាផលិត វិធីធ្វើ ...។
B11- ចំណូលបន្ទាប់បន្សំដទៃទៀត÷	គឺជាចំណូលដទៃទៀត ដែលសហគ្រាសបានទទួល ឬត្រូវទទួលក្នុងការិយបរិច្ឆេទជាបន្ទាប់បន្សំ។
B12- ចំណូលផ្សេងៗ÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបពីប្រអប់ "**B13: ឧបត្ថម្ភកធន**" ដល់ប្រអប់ "**B21: ចំណូលដទៃទៀត**" ។
B13- ឧបត្ថម្ភកធន÷	គឺជាចំណូលទទួលបានពីការឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ ពីសហគ្រាសដទៃ ឬរដ្ឋាភិបាល។
B14- ចំណូលពីភាគលាភបានទទួល ឬត្រូវទទួល÷	គឺជាចំណូលភាគលាភបានទទួល ឬត្រូវទទួលពីការវិនិយោគនៅក្នុងសហគ្រាសដទៃទៀត។

B15-ចំណូលពីការប្រាក់បានទទួល ឬត្រូវទទួល÷	គឺជាចំណូលការប្រាក់បានទទួល ឬត្រូវទទួលពីឥណទេយ្យ ប្រាក់ធានា គណនីសន្សំ គណនីចរន្ត...។
B16-ផលចំណេញ/តម្លៃលើសពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង÷	គឺជាប្រាក់ចំណេញទទួលបានពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគ្រាស ហើយជាលទ្ធផលបានពីការគណនាដោយយកតម្លៃលក់ដកតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់ (តាមគណនេយ្យ)។ ក្នុងករណីនេះ តម្លៃលក់ធំជាងតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់តាមគណនេយ្យ។
B17-ផលចំណេញពីការលក់មូលបត្រ/សញ្ញាប័ណ្ណ÷	គឺជាប្រាក់ចំណេញទទួលបានពីការលក់មូលបត្រ/ សញ្ញាប័ណ្ណ ដែលសហគ្រាសវិនិយោគនៅក្នុងសហគ្រាសដទៃទៀត ហើយការគណនាប្រាក់ចំណេញនេះត្រូវយកតម្លៃលក់ ដកថ្លៃដើម (លទ្ធកម្ម) របស់មូលបត្រ/ សញ្ញាប័ណ្ណ។
B18-ភាគចំណេញពីប្រតិបត្តិការរួមគ្នា÷	គឺជាប្រាក់ចំណេញទទួលបានពីសកម្មភាពអាជីវកម្ម ដែលសហគ្រាសគ្រប់គ្រងរួមគ្នាជាមួយសហគ្រាសដទៃ (Jointly controlled entities)។
B19-ផលចំណេញពីការប្តូរប្រាក់សម្រេចបាន÷	គឺជាផលចំណេញហិរញ្ញវត្ថុ ដែលទទួលបានពីអត្រាប្តូរប្រាក់រវាងរូបិយប័ណ្ណប្រតិបត្តិការ និងរូបិយវត្ថុកត់ត្រាក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហគ្រាស។
B20-ផលចំណេញពីការប្តូរប្រាក់មិនទាន់សម្រេចបាន÷	គឺជាផលចំណេញពីការប្តូរប្រាក់មិនទាន់សម្រេចបាន ចំពោះទ្រព្យសកម្មដែលគ្រប់គ្រងដោយសហគ្រាស ឬបំណុលត្រូវទូទាត់ដោយសហគ្រាស។
B21-ចំណូលដទៃទៀត÷	គឺជាចំណូលដទៃទៀត ដែលសហគ្រាសទទួលបានក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B22-ចំណាយប្រតិបត្តិការ÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបនៃចំណាយប្រតិបត្តិការពីប្រអប់ “**B23: ចំណាយបៀវត្ស**” ដល់ប្រអប់ “**B41: ចំណាយផ្សេងៗ**” ។
B23-ចំណាយបៀវត្ស÷	គឺជាចំណាយបៀវត្សសរុបដែលបានទូទាត់ និងត្រូវទូទាត់ឱ្យដល់អ្នកគ្រប់គ្រង និងបុគ្គលិក-កម្មករ ដែលបម្រើការងារឱ្យសហគ្រាស រួមទាំងចំណាយលើអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម។ ចំណាយនេះមិនគិតបញ្ចូលចំណាយលើអ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករ បម្រើការងារផ្នែកផលិតកម្មទេ (ចំណាយលើអ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករបម្រើការងារផ្នែកផលិតកម្ម ត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងថ្លៃដើមផលិតផលនៅប្រអប់ “**C8: ប្រាក់បៀវត្សអ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករសម្រាប់ការផលិត**”)។
B24-ចំណាយប្រេង ឧស្ម័ន អគ្គិសនី និងទឹក÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយប្រេង ឧស្ម័ន ថ្លៃអគ្គិសនី ថាមពលផ្សេងៗ និងទឹក លើកលែងតែចំណាយថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ ទឹក និងថាមពលផ្សេងៗ ដែលបានកត់ត្រាក្នុង TOI 01/V ប្រអប់ “**C10: ប្រេងឥន្ធនៈ ទឹក និងថាមពល**” ។
B25-ចំណាយធ្វើដំណើរ និងចំណាយស្នាក់នៅ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយលើការធ្វើដំណើរ និងចំណាយស្នាក់នៅ ដែលសហគ្រាសបានចំណាយក្នុងសកម្មភាពបម្រើការងារដើម្បីជាប្រយោជន៍សហគ្រាស។
B26-ចំណាយដឹកជញ្ជូន÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយដឹកជញ្ជូនទាំងអស់ លើកលែងតែចំណាយដឹកជញ្ជូនដែលបានគិតបញ្ចូលក្នុងថ្លៃដើមផលិតផល ឬទំនិញ/សេវា។
B27-ចំណាយលើការជួល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយជួលទ្រព្យសកម្មទាំងអស់ ដែលកើតមានឡើងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។

B28-ចំណាយលើការថែទាំ និងជួសជុល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយថែទាំ និងជួសជុលទាំងអស់ដែលកើតមានឡើងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ ចំណាយទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំងសម្ភារបន្ទាប់បន្សំគ្រឿងបន្លាស់ និងសេវាកម្មផ្សេងៗ។
B29-ចំណាយលើការកម្សាន្តសប្បាយ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយទទួលភ្ញៀវ បដិសណ្ឋារកិច្ច កម្សាន្ត សម្រាកលំហែផ្សេងៗទាំងអស់ ដែលកើតមានឡើងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B30-ចំណាយកម្រៃជើងសា ផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម និងចំណាយលើការលក់÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយទាំងឡាយ ដែលកើតមានឡើងសម្រាប់គោលដៅបង្កើនកម្រិតនៃការលក់ផលិតផល ទំនិញ និងសេវា។
B31-ចំណាយបង់ពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ÷	ចំណាយទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំង ពន្ធប៉ាតង់ អាករសម្រាប់បំភ្លឺសាធារណៈ អាករពិសេសលើទំនិញនិងសេវាមួយចំនួន ពន្ធតែមប្រិ៍សារពើពន្ធ ពន្ធប្រថាប់ត្រា។ល។ **កំណត់សម្គាល់÷** សម្រាប់សហគ្រាសផលិតកម្ម និងទំនិញទិញដើម្បីលក់ចេញវិញ តួលេខចំណាយបង់ពន្ធក្នុងប្រអប់នេះមិនរួមបញ្ចូលពន្ធផ្សេងៗ ដែលបានកត់ត្រានៅក្នុង TOI 01/VI "**D5: ពន្ធគយនាំចូល និងពន្ធដទៃទៀតដែលជាបន្ទុករបស់សហគ្រាស**" និង TOI 01/V "**C3: ចំណាយផ្សេងៗទាក់ទិនដល់ការទិញវត្ថុធាតុដើម ឬសម្ភារផ្គត់ផ្គង់**" ទេ។
B32-ចំណាយលើអំណោយ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយលើអំណោយទាំងឡាយដែលបានផ្តល់ឱ្យបុគ្គល ឬអង្គភាពដទៃនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B33-ចំណាយសេវាគ្រប់គ្រង ពិគ្រោះយោបល់ បច្ចេកទេស និងសេវាប្រហាក់ប្រហែល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយទាំងអស់ដែលបានផ្តល់ទៅឱ្យទីប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ បច្ចេកទេស សេវាគ្រប់គ្រង និងសេវាប្រហាក់ប្រហែល ។ល។ ដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
B34-ចំណាយលើសួយសារ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយលើសួយសារទាំងអស់ ដែលបានបង់ទៅឱ្យនិវាសនជន និងអនិវាសនជន។
B35-ចំណាយលើបំណុលទារមិនបាន÷	ត្រូវកត់ត្រាបំណុលទារមិនបានពិតប្រាកដ ដែលបានលុបចេញពីបញ្ជីគណនេយ្យ។ ប្រអប់នេះ មិនត្រូវកត់ត្រាការកើនឡើងសំវិធានធនបំណុលទារមិនបានទេ។
B36-ចំណាយរំលស់÷	ត្រូវកត់ត្រារំលស់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង រួមបញ្ចូលទាំងរំលស់ទ្រព្យសកម្មអរូបីរយៈពេលវែង និងរំលស់លើទ្រព្យសកម្មធនធានធម្មជាតិ ប៉ុន្តែមិនត្រូវរួមបញ្ចូលរំលស់ដាក់ជាថ្លៃដើមផលិតផលនៅក្នុង TOI 01/V "**C9: រំលស់ទ្រព្យសកម្មអរូបីរយៈពេលវែង**" និង "**C12: រំលស់រោងចក្រគ្រឿងម៉ាស៊ីន និងបរិក្ខារផ្សេងៗក្នុងផលិតកម្ម**"។
B37-ការកើនឡើង/ថយចុះនូវសំវិធានធន÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនកើនឡើងនូវសំវិធានធន (បង្កើនចំណាយ) ឬការថយចុះនូវសំវិធានធន (បន្ថយចំណាយ)។ **កំណត់សម្គាល់÷** ការកើនឡើង ឬថយចុះសំវិធានធន គឺជាលម្អៀងរវាងតម្លៃនៃសំវិធានធនសមតុល្យដើមគ្រា និងសមតុល្យចុងគ្រាដែលបាន

បង្ហាញនៅក្នុងតារាងតុល្យការ។ សញ្ញាវិជ្ជមាន គឺការកើនឡើងសំវិធានធន រីឯសញ្ញាអវិជ្ជមាន គឺការថយចុះសំវិធានធន។

B38- ខាតពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ខាតពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង របស់សហគ្រាស ដែលជាលទ្ធផលបានមកពីការយកតម្លៃលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង ដកតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់ (តាមគណនេយ្យ)។ ក្នុងករណីនេះ តម្លៃលក់តូចជាងតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់ (តាមគណនេយ្យ)។

B39- ខាតពីការប្តូរប្រាក់សម្រេចបាន÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ខាត ដែលកើតឡើងពីការប្តូររូបិយប័ណ្ណប្រតិបត្តិការ និងរូបិយវត្ថុកត់ត្រាក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហគ្រាស។

B40- ខាតពីការប្តូរប្រាក់មិនទាន់សម្រេចបាន÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ខាត ដែលកើតឡើងពីការប្តូររូបិយវត្ថុមិនទាន់សម្រេចបានចំពោះទ្រព្យសកម្មដែលគ្រប់គ្រងដោយសហគ្រាស ឬបំណុល ត្រូវទូទាត់ដោយសហគ្រាស។

B41- ចំណាយផ្សេងៗ÷ រួមបញ្ចូលចំណាយផ្សេងៗដទៃទៀតទាំងអស់ នៅក្នុងរបាយការណ៍លទ្ធផលក្រៅពីចំណាយដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើ។

B42- ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត)ពីប្រតិបត្តិការ÷ ប្រអប់នេះបញ្ជាក់អំពីលទ្ធផលគណនេយ្យ ដែលអ្នកជាប់ពន្ធសម្រេចបានចំណេញ ឬខាត ពីប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន នៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ តួលេខនេះត្រូវគណនាដោយយក **"B7: ចំណេញដុល"** បូក **"B8: ចំណូលបន្ទាប់បន្សំ"** បូក **"B12: ចំណូលផ្សេងៗ"** ដក **"B22: ចំណាយប្រតិបត្តិការ"**។

B43- ចំណាយការប្រាក់បង់ឱ្យនិវាសនជន÷ ត្រូវកត់ត្រាចំណាយការប្រាក់ទាំងអស់ ដែលបានបង់ ឬត្រូវបង់ឱ្យនិវាសនជន។

B44- ចំណាយការប្រាក់បង់ឱ្យអនិវាសនជន÷ ត្រូវកត់ត្រាចំណាយការប្រាក់ទាំងអស់ ដែលបានបង់ ឬត្រូវបង់ឱ្យអនិវាសនជន។

B45- ចំណាយការប្រាក់សន្មត÷ ត្រូវកត់ត្រាចំណាយការប្រាក់មិនមានការទូទាត់ជាក់ស្តែង ដែលតម្រូវឱ្យកត់ត្រាតាមស្តង់ដារគណនេយ្យអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា។

ឧទាហរណ៍÷ ចំណាយការប្រាក់ដែលត្រូវកត់ត្រា តាមស្តង់ដារគណនេយ្យអន្តរជាតិនៃកម្ពុជាលើ ភតិសន្យា ...។

B46- ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត)មុនបង់ពន្ធ÷ ត្រូវគណនាដោយយកលទ្ធផលពី **"B42: ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត)ពីប្រតិបត្តិការ"** ដក **"B43: ចំណាយការប្រាក់បង់ឱ្យនិវាសនជន"** ដក **"B44: ចំណាយការប្រាក់បង់ឱ្យអនិវាសនជន"** និងដក **"B45: ចំណាយការប្រាក់សន្មត"**។

B47- ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល÷ គឺជាចំណាយពន្ធលើប្រាក់ចំណូល តាមគោលការណ៍គណនេយ្យតែប៉ុណ្ណោះ។ ចំនួននេះអាចមិនស្មើចំនួននៅក្នុងប្រអប់ **"E59: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់ / ត្រូវយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់"** តាមច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារទេ។

B48- ប្រាក់ចំណេញក្រោយបង់ពន្ធ÷ ប្រអប់នេះបង្ហាញលទ្ធផលចំណេញសុទ្ធក្រោយបង់ពន្ធ ដែលសហគ្រាសទទួលបានពីគ្រប់សកម្មភាពអាជីវកម្មក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ហើយត្រូវបានគណនាដោយយក **"B46: ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត)មុនបង់ពន្ធ"** ដកនឹង **"B47: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល"**។

ទំព័រទី៧ (TOI 01/V)÷ ថ្លៃដើមផលិតផលបានលក់ (សហគ្រាសផលិតកម្ម)

តារាងនេះសម្រាប់គណនាថ្លៃដើមផលិតផលបានលក់ចំពោះសហគ្រាសផលិតកម្មតែប៉ុណ្ណោះ (មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចំពោះសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម និងសេវាកម្មទេ)។

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
C1- ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ដើមគ្រា÷	គឺជាតម្លៃវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្ម ដែលមាននៅក្នុងស្តុកនៅដើមការិយបរិច្ឆេទ ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង **"A14: ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់"** នៅដើមការិយបរិច្ឆេទដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (ក្ងឡោន N-1)។
C2- ចំណាយទិញវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ក្នុងគ្រា÷	គឺជាចំណាយវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ដែលបានទិញនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្ម។
C3- ចំណាយផ្សេងៗទាក់ទងដល់ការទិញវត្ថុធាតុដើម ឬសម្ភារផ្គត់ផ្គង់÷	គឺជាចំណាយផ្សេងៗទៀត ដែលទាក់ទិនផ្ទាល់ទៅនឹងការទិញវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ផ្សេងៗដូចជា ថ្លៃដឹកជញ្ជូន ថ្លៃធានារ៉ាប់រង ថ្លៃលើកដាក់ កម្រៃជើងសា ពន្ធគយ ...។
C4- សរុបវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ដែលមានសម្រាប់ផលិត÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបពីប្រអប់ **"C1: ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ដើមគ្រា"** ដល់ **"C3: ចំណាយផ្សេងៗទាក់ទងដល់ការទិញវត្ថុធាតុដើម ឬសម្ភារផ្គត់ផ្គង់"**។
C5- ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ចុងគ្រា÷	គឺជាតម្លៃវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្ម ដែលនៅសល់ក្នុងស្តុកនៅចុងការិយបរិច្ឆេទ ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង **"A14: ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់"** នៅចុងការិយបរិច្ឆេទដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (ក្ងឡោន N)។
C6- ចំណាយថ្លៃវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ដែលបានប្រើប្រាស់÷	គឺជាចំណាយថ្លៃវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ផ្សេងៗដែលបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ផលិតកម្មក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ តួលេខនៅក្នុងប្រអប់នេះត្រូវគណនាដោយយក **"C4: សរុបវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ដែលមានសម្រាប់ផលិត"** ដកនឹង **"C5: ស្តុកវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ចុងគ្រា"**។
C7- ចំណាយផ្សេងៗក្នុងផលិតកម្ម÷	គឺជាចំណាយសរុបពី **"C8: ប្រាក់បៀវត្សអ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករសម្រាប់ការផលិត"** ដល់ **"C14: ចំណាយផ្សេងៗក្នុងផលិតកម្ម"**។ ចំណាយទាំងនេះ មិនរួមបញ្ចូលចំណាយប្រតិបត្តិការទេ។
C8- ប្រាក់បៀវត្សអ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករសម្រាប់ផលិត÷	គឺជាចំណាយបៀវត្សសរុបដែលបានទូទាត់ និងត្រូវទូទាត់ឱ្យដល់អ្នកគ្រប់គ្រង និងបុគ្គលិក-កម្មករ ដែលបម្រើការងារផ្ទាល់ផ្នែកផលិតកម្មឱ្យសហគ្រាសរួមទាំងចំណាយលើអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម។

C9-រំលស់ទ្រព្យសកម្មអរូបីរយៈពេលវែង ជាអាទិ៍មាន÷ មូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម លិខិតអនុញ្ញាត ...÷	គឺជារំលស់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទនៃទ្រព្យសកម្មអរូបីរយៈពេលវែង ដែលបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ការផលិតរួមមាន រូបមន្តសម្រាប់ការផលិត មូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ពាណិជ្ជសញ្ញា អាជ្ញាប័ណ្ណ (លិខិតអនុញ្ញាត)...។
C10-ប្រេងឥន្ធនៈ ទឹក និងថាមពល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ ទឹក និងថាមពលផ្សេងៗដែលបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ផលិតកម្ម និងក្នុងទីកន្លែងផលិតកម្ម។
C11-ការវេចខ្ចប់÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយវេចខ្ចប់ទាំងអស់ ដែលបានកើតឡើងសម្រាប់ខ្សែចង្វាក់ផលិតកម្ម។
C12-រំលស់រោងចក្រ គ្រឿងម៉ាស៊ីន និងបរិក្ខារផ្សេងៗក្នុងផលិតកម្ម÷	ត្រូវកត់ត្រាតែរំលស់ រោងចក្រ គ្រឿងម៉ាស៊ីន និងបរិក្ខារប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្មតែប៉ុណ្ណោះ។
C13-សេវាម៉ៅការបន្ត និងសេវាផលិតដោយសហគ្រាសដទៃ÷	គឺជាចំណាយដែលបានបង់ឱ្យបុគ្គល និងសហគ្រាសដទៃសម្រាប់ធ្វើសេវាម៉ៅការបន្ត ឬការផ្គត់ផ្គង់សេវាផ្សេងៗទៀត សម្រាប់បំពេញបន្ថែមដល់ផលិតផលរបស់សហគ្រាស។
C14-ចំណាយផ្សេងៗក្នុងផលិតកម្ម÷	គឺជាចំណាយផ្សេងៗដទៃទៀតក្រៅពី "**C8: ចំណាយប្រាក់បៀវត្សអ្នកគ្រប់គ្រង និងកម្មករសម្រាប់ការផលិត**" ដល់ "**C13: សេវាម៉ៅការបន្ត និងសេវាផលិតដោយសហគ្រាសដទៃ**"។ ចំណាយផលិតកម្មទាំងនេះដូចជា ថៃទាំ និងជួសជុលម៉ាស៊ីន ធានារ៉ាប់រង ជួលម៉ាស៊ីន ជួលរោងចក្រ សេវាត្រួតពិនិត្យគុណភាព ...។
C15-ការងារកំពុងដំណើរការ ឬស្តុកកំពុងផលិតនៅដើមគ្រា÷	គឺជាតម្លៃការងារកំពុងដំណើរការ ឬស្តុកផលិតផលមិនទាន់សម្រេចនៅដើមគ្រា ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង "**A17: ផលិតផលកំពុងផលិត**" នៅដើមការិយបរិច្ឆេទ ដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (ក្ងឡោន N-1)។
C16-ការងារកំពុងដំណើរការ ឬស្តុកកំពុងផលិតនៅចុងគ្រា÷	គឺជាតម្លៃការងារកំពុងដំណើរការ ឬស្តុកផលិតផលមិនទាន់សម្រេចនៅចុងគ្រា ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង "**A17: ផលិតផលកំពុងផលិត**" នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ ដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (ក្ងឡោន N)។
C17-សរុបចំណាយថ្លៃដើមផលិតកម្ម÷	គឺជាសរុបចំណាយថ្លៃដើមផលិតកម្មទាំងអស់នៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទនេះ។ តួលេខក្នុងប្រអប់នេះស្មើនឹង "**C6: ចំណាយថ្លៃដើមវត្ថុធាតុដើម និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ដែលបានប្រើប្រាស់**" បូក "**C7: ចំណាយផ្សេងៗក្នុងផលិតកម្ម**" បូក "**C15: ការងារកំពុងដំណើរការ ឬស្តុកកំពុងផលិតនៅដើមគ្រា**" ដក "**C16: ការងារកំពុងដំណើរការ ឬស្តុកកំពុងផលិតនៅចុងគ្រា**")។
C18-ស្តុកផលិតផលសម្រេចនៅដើមគ្រា÷	គឺជាតម្លៃស្តុកផលិតផលសម្រេចរបស់សហគ្រាសនៅសល់នៅដើមគ្រា ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង "**A16: ស្តុកផលិតផលសម្រេច**" នៅដើមការិយបរិច្ឆេទ ដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (ក្ងឡោន N-1)។

C19- ស្តុកផលិតផលសម្រេចនៅចុងគ្រា÷ គឺជាតម្លៃស្តុកផលិតផលសម្រេចរបស់សហគ្រាសនៅសល់នៅចុងគ្រា ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង **"A16: ស្តុកផលិតផលសម្រេច"** នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ ដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (កូឡោន N)។

C20- ថ្លៃដើមផលិតផលសម្រេចដែលបានលក់÷ គឺជាថ្លៃដើមផលិតផលបានលក់ឱ្យទៅអតិថិជនក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ តួលេខក្នុងប្រអប់នេះស្មើនឹង **"C17: សរុបចំណាយថ្លៃដើមផលិតកម្ម"** បូក **"C18: ស្តុកផលិតផលសម្រេចនៅដើមគ្រា"** ដក **"C19: ស្តុកផលិតផលសម្រេចនៅចុងគ្រា"**។

ទំព័រទី៨ (TOI 01/VI)÷ ថ្លៃដើមទំនិញបានលក់ (សហគ្រាសក្រៅពីផលិតកម្ម)

តារាងនេះសម្រាប់គណនាថ្លៃដើមទំនិញបានលក់ចំពោះសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្មតែប៉ុណ្ណោះ (មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចំពោះសហគ្រាសផលិតកម្មទេ)។

<u>**ខ្ទឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស**</u>	<u>**សេចក្តីពន្យល់**</u>
D1- ស្តុកទំនិញដើមគ្រា÷	គឺជាតម្លៃទំនិញមានក្នុងស្តុកដើមការិយបរិច្ឆេទ "ស្តុកដើមគ្រា" ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង **"A15: ស្តុកទំនិញ"** នៅដើមការិយបរិច្ឆេទដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (ក្ខឡោន N-1)។
D2- ចំណាយទិញទំនិញក្នុងគ្រា÷	គឺជាតម្លៃទំនិញទាំងអស់ដែលបានទិញ សម្រាប់លក់ចេញទៅវិញនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
D3- ចំណាយផ្សេងៗទាក់ទងដល់ការទិញទំនិញ÷	ត្រូវបូកសរុបចាប់ពីប្រអប់ **"D4: ចំណាយដឹកជញ្ជូនចូល"** ដល់ **"D6: ចំណាយដទៃទៀតក្រៅពី D4 និង D5"**។
D4- ចំណាយដឹកជញ្ជូនចូល÷	គឺជាថ្លៃដឹកជញ្ជូន សម្រាប់ការទិញទំនិញពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ទៅដល់ឃ្លាំងសហគ្រាស។ ប្រអប់នេះ មិនត្រូវបូកបញ្ចូលថ្លៃដឹកជញ្ជូនចេញ និងថ្លៃដឹកជញ្ជូនចូល ដែលកើតឡើងពីការទិញសម្ភារផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ប្រើប្រាស់គោលដៅរដ្ឋបាល។
D5- ចំណាយបង់ពន្ធគយនាំចូល និងពន្ធដទៃដែលជាបន្ទុករបស់សហគ្រាស÷	គឺជាចំណាយពន្ធគយ និងពន្ធអាករដទៃទៀត ដែលជាបន្ទុករបស់សហគ្រាស និងបានបង់ជូនអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា និងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ចំពោះទំនិញដែលបានទិញសម្រាប់លក់ចេញវិញ។ ប្រអប់នេះ មិនបូកបញ្ចូលចំណាយពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ ដែលបានកត់ត្រានៅក្នុង TOI 01/IV ប្រអប់ **"B31: ចំណាយបង់ពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ"**។
D6- ចំណាយដទៃទៀតក្រៅពី D4 និង D5÷	គឺជាចំណាយផ្សេងៗទៀតក្រៅពី D4 និង D5 ដែលពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់នឹងថ្លៃដើមទំនិញដែលបានទិញ។ **ឧទាហរណ៍÷** កម្រៃសេវាជើងសា ធានារ៉ាប់រង ការលើកឬដាក់ទំនិញ ជាដើម។
D7- សរុបចំណាយថ្លៃដើមទំនិញ÷	ត្រូវគណនាដោយយក **"D1: ស្តុកទំនិញដើមគ្រា"** បូក **"D2: ចំណាយទិញទំនិញក្នុងគ្រា"** បូក **"D3: ចំណាយផ្សេងៗទាក់ទងដល់ការទិញទំនិញ"**។
D8- ស្តុកទំនិញនៅចុងគ្រា÷	គឺជាតម្លៃទំនិញមានក្នុងស្តុកចុងការិយបរិច្ឆេទ ហើយចំនួននេះត្រូវស្មើនឹង **"A15: ស្តុកទំនិញ"** នៅចុងការិយបរិច្ឆេទដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងតុល្យការ (ក្ខឡោន N)។
D9- ថ្លៃដើមទំនិញដែលបានលក់÷	គឺជាថ្លៃដើមទំនិញបានលក់ឱ្យទៅអតិថិជនក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ តួលេខក្នុងប្រអប់នេះស្មើនឹង **"D7- សរុបចំណាយថ្លៃដើមទំនិញ"** ដកនឹង **"D8- ស្តុកទំនិញនៅចុងគ្រា"**។

ទំព័រទី៩ និងទី១០ (TOI 01/VII)÷ តារាងគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្ដីពន្យល់
E1-ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត) មុនបង់ពន្ធ/លទ្ធផលគណនេយ្យ ចំណេញ/(ខាត)÷	ត្រូវកត់ត្រាដោយយកតួលេខពី TOI 01/IV ប្រអប់ **"B46: ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត) មុនបង់ពន្ធ"**។
ចំណាយមិនអាចកាត់កងបាន÷	គឺជាចំណាងជើងចំណាយមិនអាចកាត់កងបាន។ ចំណាយទាំងនេះជាចំណាយមិនអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងសម្រាប់គោលដៅពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។
E2-ចំណាយរំលស់គណនេយ្យ÷	គឺជាផលបូករំលស់គណនេយ្យយកចេញពី TOI 01/IV ត្រង់ប្រអប់ **"B36: ចំណាយរំលស់"** និង TOI 01/V ប្រអប់ **"C9: រំលស់ទ្រព្យសកម្មអរូបីរយៈពេលវែង"** និង **"C12: រំលស់រោងចក្រ គ្រឿងម៉ាស៊ីន និងបរិក្ខារផ្សេងៗក្នុងផលិតកម្ម"**។
E3-ចំណាយលើការកម្សាន្តសប្បាយ ការលំហែកម្សាន្ត និងការទទួលភ្ញៀវ÷	ត្រូវកត់ត្រាសរុបចំណាយលើការកំសាន្តសប្បាយ ការលំហែកម្សាន្ត និងការទទួលភ្ញៀវដែលបង្ហាញក្នុង TOI 01/IV ប្រអប់ **"B29: ចំណាយលើការកម្សាន្តសប្បាយ"**។
E4-ការកើនឡើងនូវសំវិធានធន÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនកើនឡើងនូវសំវិធានធនពី TOI 01/IV ប្រអប់ **"B37: ការកើនឡើង/ថយចុះនូវសំវិធានធន"**។
E5-អំណោយ និងឧបត្ថម្ភកធនផ្សេងៗ÷	ត្រូវបូកសរុបចំនួនទឹកប្រាក់អំណោយ និងឧបត្ថម្ភកធនផ្សេងៗទាំងអស់ដែលបង្ហាញក្នុង TOI 01/IV ប្រអប់ **"B32: ចំណាយលើអំណោយ"** វៀរលែងតែវិភាគទានសប្បុរសធម៌។
E6-ខាតពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង (ខាតតាមបញ្ជីគណនេយ្យ)÷	ត្រូវកត់ត្រាតួលេខយកពី TOI 01/IV ប្រអប់ **"B38: ខាតពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង"**។
E7-ចំណាយមានលក្ខណៈស្ដុកស្ដម្ភហួសហេតុមិនអនុញ្ញាត÷	គឺជាចំណាយទាំងឡាយដែលមានលក្ខណៈលេចធ្លោ ឬស្ដុកស្ដម្ភហួសហេតុដែលគ្មានប្រយោជន៍ ឬមានប្រយោជន៍តិចតួចពេកដល់អាជីវកម្មលើសពីតម្រូវការ ឬខ្ជះខ្ជាយហួសពីភាពសមហេតុផល ថ្លៃ ឬតម្លៃខ្ពស់មិនសមហេតុផល ឬលេចធ្លោហួសពេក។
E8-ចំណាយមិនបម្រើឱ្យសកម្មភាពអាជីវកម្ម÷	ចំណាយទាំងនេះកើតឡើងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ប៉ុន្តែជាចំណាយមិនបម្រើឱ្យសកម្មភាពអាជីវកម្មមានជាអាទិ៍ ចំណាយលំនៅឋាន ពន្ធផ្ទាល់ខ្លួន ចំណាយលើយានជំនិះប្រើប្រាស់ជាឯកជន...។
E9-ខាតលើប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលជាប់ទាក់ទិន÷	កត់ត្រាការខាតទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងពីប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលជាប់ទាក់ទិនមានជាអាទិ៍ ខាតពីការលក់ទំនិញ ឬដោះដូរនូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងជាមួយបុគ្គលជាប់ទាក់ទិន។ បុគ្គលជាប់ទាក់ទិនសំដៅដល់÷ ក- សមាជិកណាម្នាក់ក្នុងវង្សញាតិអ្នកជាប់ពន្ធ

ខ-សហគ្រាសដែលគ្រប់គ្រងលើអ្នកជាប់ពន្ធ ឬសហគ្រាសត្រូវបានអ្នកជាប់ពន្ធគ្រប់គ្រង ឬក៏សហគ្រាសនោះនិងអ្នកជាប់ពន្ធស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរួមគ្នា។ ពាក្យ "គ្រប់គ្រង" មានន័យថាមានកម្មសិទ្ធិចាប់ពី ២០ ភាគរយឡើងទៅលើតម្លៃនៃភាគកម្មនៅក្នុងដើមទុនផ្ទាល់របស់សហគ្រាស ឬសិទ្ធិបោះឆ្នោតក្នុងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃក្រុមហ៊ុន។ ដើម្បីកំណត់ទំហំនៃការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ជារូបវន្តបុគ្គលណាម្នាក់ត្រូវគិតបញ្ចូលទាំងអស់នូវកម្មសិទ្ធិលើភាគកម្ម នៅក្នុងដើមទុនផ្ទាល់របស់រូបវន្តបុគ្គលនោះ និងកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់ ឬប្រយោលរបស់សហព័ទ្ធអ្នកជាប់ពន្ធ។

(ប្រកាសលេខ ៩៨៦ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧)

E10-ចំណាយលើការផាកពិន័យ និងទោសទណ្ឌផ្សេងៗ÷

ត្រូវកត់ត្រាសរុបប្រាក់ពន្ធបន្ថែម ការប្រាក់យឺតយ៉ាវ ប្រាក់ពិន័យផ្សេងៗ និងទោសទណ្ឌគ្រប់ប្រភេទ ដែលសហគ្រាសបានទទួលរងដោយសារការល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ផ្សេងៗ ដែលមានជាធរមាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

E11-ចំណាយនៃការិយបរិច្ឆេទមុន÷

គឺជាចំណាយទាំងឡាយដែលបានកើតឡើងនៅការិយបរិច្ឆេទមុន ប៉ុន្តែត្រូវបានយកមកកត់ត្រាជាចំណាយនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទនេះ។

E12-ចំណាយពន្ធអាករដែលមិនអាចកាត់កងបាន÷

រួមមានចំណាយលើពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ពន្ធអប្បបរមា និងពន្ធអាករដទៃទៀត ដែលមិនមែនជាបន្ទុករបស់សហគ្រាស ប៉ុន្តែគឺជាបន្ទុករបស់អ្នកទទួលចំណូលដែលត្រូវជាប់ពន្ធ។ ដោយឡែក សម្រាប់ពន្ធកាត់ទុកដែលអ្នកទូទាត់ប្រាក់ត្រូវកាត់ទុកប្រាក់ពន្ធមុនពេលទូទាត់ ប៉ុន្តែមិនបានកាត់ទុកប្រាក់ពន្ធ ហើយដែលត្រូវបានរដ្ឋបាលសារពើពន្ធរំលឹកឱ្យបង់ពន្ធដែលត្រូវកាត់ទុកនេះ ពន្ធដែលរំលឹកឱ្យបង់ពីការខកខាននេះមិនអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងសម្រាប់គណនាប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធទេ។

E13-លាភការរបស់អាជីវករ និងគ្រួសារ÷

ត្រូវកត់ត្រានូវលាភការទាំងអស់រួមបញ្ចូលទាំងប្រាក់បៀវត្ស លាភការផ្សេងៗ... ដែលបានបង់ឱ្យម្ចាស់សហគ្រាសឯកបុគ្គល ឬសមាជិក សហគ្រាសសហកម្មសិទ្ធិ។

E14-ផលប្រយោជន៍របស់អាជីវករ និងគ្រួសារ÷

ត្រូវកត់ត្រានូវផលប្រយោជន៍ សរុបទាំងអស់ដែលបានផ្តល់ឱ្យម្ចាស់សហគ្រាស និងគ្រួសារ។

ឧទាហរណ៍÷ ចំណាយលើការប្រើប្រាស់ទឹកភ្លើង យានយន្ត ធានារ៉ាប់រង សម្រាប់ផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស និងគ្រួសារ ...។

E15-ចំណាយបៀវត្សពីការបម្រើការងារដែលមិនទាន់បានបើកក្នុងរយៈពេល ១៨០ ថ្ងៃនៃឆ្នាំបន្ទាប់÷

ត្រូវកត់ត្រាប្រាក់បៀវត្សសរុបដែលបានកត់ត្រា (កត់ត្រាជាចំណាយបង្គរ) ក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត ប៉ុន្តែមិនទាន់បានបើកក្នុងរយៈពេល ១៨០ថ្ងៃ នៃឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់។

ឧទាហរណ៍÷ ឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្តគឺចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។ សហគ្រាសមួយបានកត់ត្រាគ្រោង

ចំណាយបង្គរលើប្រាក់បៀវត្ស ជាប្រាក់បៀវត្សត្រូវសងចំនួន ២០ ០០០ ០០០ រៀល នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។

នៅថ្ងៃទី០៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ ប្រាក់បៀវត្សត្រូវបើកឱ្យនិយោជិត ដូច្នេះការបើកប្រាក់នេះហួសរយៈពេល ១៨០ថ្ងៃ។

E16-ចំណាយដល់បុគ្គលទាក់ទិនដែលមិនទាន់បានបើកក្នុងរយៈពេល ១៨០ ថ្ងៃ នៃឆ្នាំបន្ទាប់÷

ត្រូវកត់ត្រាចំណាយបុគ្គលទាក់ទិនសរុបដែលបានកត់ត្រា (កត់ត្រាជាចំណាយបង្គរ) ក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត លើកលែងចំណាយដែលអាចកាត់កងបាននៃសារពើភណ្ឌ ទ្រព្យជាមូលធន និងទ្រព្យដែលអាចរំលស់បាន ប៉ុន្តែមិនទាន់បានបើកក្រោយ ១៨០ថ្ងៃ នៃឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់។

ឧទាហរណ៍÷ ឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្តគឺចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។ សហគ្រាសមួយបានកត់ត្រាគ្រោងចំណាយបង្គរសេវាបច្ចេកទេសទៅបុគ្គលទាក់ទិនត្រូវសងចំនួន ៨០ ០០០ ០០០ រៀល នៅថ្ងៃ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។

នៅថ្ងៃទី០៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ប្រាក់សេវាបច្ចេកទេសត្រូវបើកឱ្យបុគ្គលទាក់ទិន ដូច្នេះការបើកប្រាក់នេះហួសរយៈពេល ១៨០ថ្ងៃ។

E17-ចំណាយផ្សេងៗមិនអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបាន÷

ត្រូវកត់ត្រាចំណាយផ្សេងៗដទៃទៀតដែលមិនអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបាន។

E18-សរុប÷

ត្រូវកត់ត្រាទឹកប្រាក់សរុបពីប្រអប់ **"E2: ចំណាយរំលស់គណនេយ្យ"** ដល់ **"E17: ចំណាយផ្សេងៗមិនអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបាន"**។

ចំណូលជាប់ពន្ធតែមិនត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ÷

E19-ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវាដោយឥតគិតថ្លៃ÷

ចំណូលនេះ កើតមានឡើងតែក្នុងករណីសហគ្រាសធ្វើការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវាដោយឥតគិតថ្លៃ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកជាប់ពន្ធមានកាតព្វកិច្ចត្រូវគណនាដោយខ្លួនឯងនូវតម្លៃនៃការផ្គត់ផ្គង់ទាំងនោះ ដោយយកបរិមាណ ទំនិញ ឬសេវាដែលបានផ្គត់ផ្គង់ជាក់ស្តែងទៅគុណ នឹងថ្លៃលក់ទីផ្សារ (តម្លៃទីផ្សារដូចថ្លៃលក់ឱ្យអតិថិជនទូទៅ)។

E20-ការដាក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងឱ្យប្រើប្រាស់ដោយឥតគិតថ្លៃ÷

ត្រូវកត់ត្រានូវថ្លៃជួលតាមតម្លៃទីផ្សារ ចំពោះទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងដែលបានផ្តល់ឱ្យតតិយជន "ភាគីជាប់ទាក់ទិន ឬភាគីមិនជាប់ទាក់ទិន" ឬនិយោជិតប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈឯកជនដោយឥតគិតថ្លៃ (ការផ្តល់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងឱ្យប្រើប្រាស់ដោយឥតគិតថ្លៃត្រូវចាត់ទុកថាបានចំណូលពីការជួលនូវទ្រព្យទាំងនោះតាមតម្លៃទីផ្សារ)។

E21-ការកែលម្អទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងដោយអ្នកជួលមិនគិតថ្លៃពីម្ចាស់÷ ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃនៅសល់នៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទដែលឈប់ជួល (ប្រគល់ទ្រព្យមកវិញ) ចំពោះថ្លៃកែលម្អទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកជួល ឬតតិយជនដទៃទៀត ហើយមិនបានគិតថ្លៃពីម្ចាស់ទ្រព្យ។

E22-អំណោយ និងឧបត្ថម្ភកធនផ្សេងៗ មិនទទួលស្គាល់ក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ÷ ត្រូវកត់ត្រានូវអំណោយ និងឧបត្ថម្ភកធនផ្សេងៗទាំងអស់ដែលបានទទួលពីបុគ្គលដទៃ ហើយមិនបានកត់ត្រាជាចំណូលក្នុងបញ្ជិកាគណនេយ្យ។

E23-ផលចំណេញ/តម្លៃលើសពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ (TOI 01/XI)÷ ត្រូវកត់ត្រានូវផលចំណូលទាំងអស់យកពីប្រអប់ **"សរុបរួម"** ដែលបានគណនានៅក្នុង TOI 01/XI: តារាងតម្លៃលើស ឬខ្វះពីការដកចេញ ឬលក់នូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ ក្នុងករណីតម្លៃសរុបជាតម្លៃលើស (វិជ្ជមាន)។

E24-ចំណូលផ្សេងៗទៀតដែលមិនបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ÷ ត្រូវកត់ត្រាចំណូលជាប់ពន្ធផ្សេងៗទៀត ដែលមិនបានកត់ត្រានៅក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ ដូចជា ចំណូលកត់មុន (Unearned Revenues) សាច់ប្រាក់ទទួលបានមុនពេលប្រគល់ទំនិញឬសេវា និយតកម្មចំណូលបន្ថែមផ្អែកតាមគោលការណ៍ជំហោងដៃ ...។

E25-សរុប÷ ត្រូវដាក់បញ្ចូលនូវទឹកប្រាក់សរុបពីប្រអប់ **"E19: ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញនិងសេវាដោយឥតគិតថ្លៃ"** ដល់ប្រអប់ **"E24: ចំណូលផ្សេងៗទៀតដែលមិនបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ"**។

ចំណាយមិនកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យតែជាចំណាយកាត់កងបានក្នុងឆ្នាំ÷

E26-រំលស់អនុញ្ញាតតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ÷ ត្រូវកត់ត្រារំលស់តាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ ដោយយកទឹកប្រាក់សរុបពីតារាងគណនា TOI 01/IX **"សរុបរួម រំលស់នៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"** ដែលបានអនុញ្ញាតចំពោះទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងរួមមាន រំលស់ទ្រព្យអរូបី រំលស់កសិកម្មនិងធនធានធម្មជាតិ និងរំលស់ទ្រព្យរូបីថ្នាក់១ ដល់ថ្នាក់៤។

E27-រំលស់ពិសេសអនុញ្ញាតតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ÷ ត្រូវកត់ត្រារំលស់ពិសេសតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ ដោយយកទឹកប្រាក់សរុបពីតារាងគណនា TOI 01/X **"សរុបរួម រំលស់ពិសេសក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"**។

E28-ការថយចុះនូវសំវិធានធន÷ ត្រូវកត់ត្រាចំនួនថយចុះនូវសំវិធានធនពី TOI 01/IV ប្រអប់ **"B37: ការកើនឡើង/ថយចុះនូវសំវិធានធន"**។

E29-ខាតពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ÷ ត្រូវកត់ត្រានូវទឹកប្រាក់សរុបតម្លៃខ្វះដែលបានពីការគណនានៅក្នុង TOI 01/XI: តារាងតម្លៃលើស ឬខ្វះពីការដកចេញ ឬលក់នូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធ ក្នុងករណីតម្លៃសរុបជាតម្លៃខ្វះ (អវិជ្ជមាន)។

E30-ចំណាយផ្សេងៗទៀតអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបាន÷ ត្រូវកត់ត្រាបញ្ចូលនូវចំណាយផ្សេងៗ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងតាមច្បាប់ស្ដីពីសារពើពន្ធដែលមិនបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ។

ឧទាហរណ៍÷ ចំណាយលើអចលនទ្រព្យ ដែលដាក់ឱ្យនិយោជិតប្រើប្រាស់លក្ខណៈឯកជនដោយឥតគិតថ្លៃ, សំវិធានធនរបស់ធនាគារក្នុងស្រុក ដែលអាចកាត់កងបានតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ...។

E31- សរុប÷ ត្រូវកត់ត្រាទឹកប្រាក់សរុបពីប្រអប់ **“E26: វិលស់អនុញ្ញាតតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ”** ដល់ប្រអប់ **“E30: ចំណាយផ្សេងៗទៀតអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបាន”**។

ចំណូលបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យតែជាចំណូលមិនត្រូវជាប់ពន្ធក្នុងឆ្នាំ÷

E32- ចំណូលលើភាគលាភទទួលបានពីអ្នកជាប់ពន្ធនិវាសនជន÷ ត្រូវកត់ត្រាចំណូលភាគលាភដែលបានបង់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងពន្ធទាក់ទងនឹងការបែងចែកភាគលាភរួច ដោយអ្នកជាប់ពន្ធនិវាសនជន។

E33- ចំណេញពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមបញ្ជីគណនេយ្យ÷ ត្រូវកត់ត្រាទឹកប្រាក់ចំណេញយកពី TOI 01/IV ប្រអប់ **“B16: ផលចំណេញ/តម្លៃលើសពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង”**។

E34- ចំណូលផ្សេងៗបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យតែជាចំណូលមិនត្រូវជាប់ពន្ធក្នុងឆ្នាំ÷ ជាចំណូលផ្សេងៗទៀតដែលមិនត្រូវជាប់ពន្ធតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។

ឧទាហរណ៍÷ ចំណេញពីអត្រាប្តូរប្រាក់មិនទាន់សម្រេចបាន ចំណូលកត់មុនពីការិយបរិច្ឆេទមុន ចំណេញពីការវាយតម្លៃទ្រព្យសកម្មឡើងវិញតាមគណនេយ្យ...។

E35- សរុប÷ ត្រូវកត់ត្រាទឹកប្រាក់សរុបពីប្រអប់ **“E32: ចំណូលលើភាគលាភទទួលបានពីអ្នកជាប់ពន្ធនិវាសនជន”** ដល់ប្រអប់ **“E34: ចំណូលផ្សេងៗបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យតែជាចំណូលមិនត្រូវជាប់ពន្ធក្នុងឆ្នាំ”**។

E36- ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត)ក្រោយនិយតកម្ម÷ គឺជាលទ្ធផលនៃការគណនាដោយយកទឹកប្រាក់ពីប្រអប់ **“E1: ប្រាក់ចំណេញ/(ខាត)មុនបង់ពន្ធ លទ្ធផលគណនេយ្យ ចំណេញ/ខាត”** បូក **“E18: សរុបចំណាយមិនអាចកាត់កងបាន”** បូក **“E25: សរុបចំណូលជាប់ពន្ធតែមិនត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ”** ដក **“E31: សរុបចំណាយមិនកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យតែជាចំណាយកាត់កងបានក្នុងឆ្នាំ”** ហើយដក **“E35: សរុបចំណូលបានកត់ត្រាក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យតែជាចំណូលមិនត្រូវជាប់ពន្ធក្នុងឆ្នាំ”**។

E37- ចំណាយសប្បុរសធម៌ដែលមិនអាចកាត់កង÷ ជាចំណាយសប្បុរសធម៌ដែលមិនអនុញ្ញាតកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ដែលយកចេញពីប្រអប់ **“F6: ចំណាយសប្បុរសធម៌មិនអាចកាត់កងបានត្រូវបូកបញ្ចូលប្រាក់ចំណូល/(ខាត)ជាប់ពន្ធ”**។

E38- ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត)មុននិយតកម្មលើការប្រាក់÷ ត្រូវកត់ត្រាទឹកប្រាក់បានពីលទ្ធផលគណនាដោយយកប្រអប់ **“E36: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្រោយនិយតកម្ម”** បូកនឹងប្រអប់ **“E37: ចំណាយសប្បុរសធម៌ដែលមិនអាចកាត់កង”**។

E39- និយតកម្មលើការប្រាក់÷ ត្រូវយកតួលេខពី “TOI 01/VIII, **G8: ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបូកក្នុងប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) មុននិយតកម្មលើការប្រាក់**” (ជាចំនួនវិជ្ជមាន) ឬយកតួ

លេខសរុបពី "TOI 01/VIII, **G11: ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវដកចេញពីប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) មុននិយតកម្មលើការប្រាក់**" (ជាចំនួនអវិជ្ជមាន)។

កំណត់សម្គាល់÷ ការប្រាក់អនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធណាមួយ ត្រូវគណនាទូវដំណាច់ឆ្នាំជាប់ពន្ធនោះ។ ចំណាយការប្រាក់ដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត អាចយោងជាចំណាយការប្រាក់សម្រាប់ឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្តបន្ទាប់ទៀតនៅក្នុងកំហិតដូចគ្នារហូតដល់ឆ្នាំជាប់ពន្ធទី៥ ដោយគិតតាមលំដាប់ឆ្នាំដែលការប្រាក់បានកើតឡើង។

E40- ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត)ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷ គឺជាលទ្ធផលបានមកពីការគណនាដោយយកប្រអប់ "**E38: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត)មុននិយតកម្មលើការប្រាក់**" បូកឬដក ប្រអប់ "**E39: និយតកម្មលើការប្រាក់**"។

E41- ខាតយោងពីឆ្នាំមុនអនុញ្ញាត÷ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ខាតសារពើពន្ធយោងពីការិយបរិច្ឆេទមុនៗដែលអនុញ្ញាតសម្រាប់កាត់កងប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។

កំណត់សម្គាល់÷ ក្នុងករណីដែលមានការខាតបង់នៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធណាមួយ ការខាតបង់នោះត្រូវចាត់ទុកជាបន្ទុកសម្រាប់ឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់ ហើយត្រូវកាត់ចេញពីប្រាក់ចំណូលសុទ្ធសម្រេចបាននៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់នោះ។ បើប្រាក់ចំណូលសុទ្ធនេះមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ជាស្ថាពរទេ ចំណែកនៃការខាតបង់ដែលនៅសេសសល់ ត្រូវយោងទៅឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ឆ្នាំជាប់ពន្ធទី៥។ នៅពេលណាដែលការខាតបង់មានលើសពីមួយឆ្នាំ ការយោងការខាតទៅមុខ ត្រូវអនុវត្តចំពោះការខាតបង់ទាំងឡាយតាមលំដាប់ ដែលការខាតបង់បានកើតឡើង។

E42- ប្រាក់ចំណូល/(ខាត)ជាប់ពន្ធសម្រាប់គណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល÷ ត្រូវគណនាដោយយកប្រអប់ "**E40: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ**" ដកនឹងប្រអប់ "**E41: ខាតយោងពីឆ្នាំមុនអនុញ្ញាត**"។

E43- ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលតាមអត្រា... ÷ ប្រអប់នេះបានមកពីការគណនាដោយយកប្រអប់ "**E42: ប្រាក់ចំណូល/(ខាត) ជាប់ពន្ធសម្រាប់គណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល**" គុណនឹងអត្រាពន្ធដែលបានជ្រើសរើសសញ្ញា √ នៅទំព័រទី១ (អត្រាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល)។

E44- ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត÷ ត្រូវកត់ត្រាលទ្ធផលគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត (X5) ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៤។

ត្រូវដាក់លេខសូន្យក្នុងប្រអប់នេះចំពោះសហគ្រាសដែលមានអាជីវកម្មក្រៅពីប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ / ប្រេងកាត។

E45- សរុប÷	សរុបប្រាក់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលដោយយកប្រអប់ **"E43: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលតាមអត្រា..."** បូកនឹងប្រអប់ **"E44: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត"** ។
E46- ឥណទានពន្ធបរទេស÷	ឥណទានពន្ធបរទេសអាចផ្តល់ឱ្យបាន លុះណាតែអ្នកជាប់ពន្ធនិវាសនជនបានបំពេញបែបបទ ព្រមទាំងផ្តល់ឯកសារនានាកំណត់ដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ជាពិសេសសេចក្តីបញ្ជាក់របស់អ្នកទូទាត់ប្រាក់ពន្ធនៅបរទេសនិងរដ្ឋបាលសារពើពន្ធបរទេសនោះ។
E47- បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូលក្រោយដកឥណទានពន្ធបរទេស÷	ត្រូវធ្វើការគណនាដោយយកប្រអប់ **"E45: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសរុប"** ដកនឹងប្រអប់ **"E46: ឥណទានពន្ធបរទេស"** ។ - ប្រសិនបើលទ្ធផលវិជ្ជមាន ត្រូវដាក់តួលេខដែលបានគណនាក្នុងប្រអប់នេះ - ប្រសិនបើលទ្ធផលអវិជ្ជមាន ត្រូវដាក់លេខសូន្យក្នុងប្រអប់នេះ។
E48- ពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភបានបង់ក្នុងឆ្នាំ÷	កត់ត្រាប្រាក់ពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភដែលបានបង់ដោយសហគ្រាសក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
E49- ឥណទានពន្ធបង់មុនលើការបែងភាគលាភសម្រាប់កាត់កងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលក្នុងឆ្នាំ÷	គឺជាពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធដែលអនុញ្ញាតជាឥណទានពន្ធដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រា ២៣ ថ្មី (ពីរ) នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។ ប្រអប់ E49 ត្រូវយកតួលេខពីប្រអប់ **"E48: ពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភបានបង់ក្នុងឆ្នាំ"** ឬប្រអប់ **"E47: បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូលក្រោយពីដកឥណទានពន្ធបរទេស"** មួយណាមានតម្លៃតូចជាងគេ។
E50- បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល÷	ត្រូវធ្វើការគណនាដោយយកពីប្រអប់ **"E47: បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូលក្រោយដកឥណទានពន្ធបរទេស"** ដកនឹងប្រអប់ **"E49: ឥណទានពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភសម្រាប់កាត់កងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលក្នុងឆ្នាំ"** ។ ប្រសិនបើលទ្ធផលអវិជ្ជមាន ត្រូវដាក់លេខសូន្យក្នុងប្រអប់នេះ។
E51- ពន្ធអប្បបរមា÷	ត្រូវគណនាដោយយកផលរបរប្រចាំឆ្នាំមិនរួមបញ្ចូលអាករលើតម្លៃបន្ថែមពីចំណូលអាជីវកម្ម និងចំណូលបន្ទាប់បន្សំ គុណនឹងអត្រា ១ភាគរយ។
E52- បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់÷	ជាកំណត់សម្គាល់បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់។
E53- សម្រាប់សហគ្រាសដែលកាន់បញ្ជិកាគណនេយ្យត្រឹមត្រូវ បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល	សម្រាប់សហគ្រាសដែលកាន់បញ្ជិកាគណនេយ្យត្រឹមត្រូវ បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ត្រូវស្មើប្រអប់ **"E50: បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល"** ។
E54- សម្រាប់សហគ្រាសដែលកាន់បញ្ជិកាគណនេយ្យមិនត្រឹមត្រូវ បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល÷	សម្រាប់សហគ្រាសដែលកាន់បញ្ជិកាគណនេយ្យមិនត្រឹមត្រូវ បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ត្រូវស្មើនឹងប្រអប់ **"E50: បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល"** ឬប្រអប់ **"E51: ពន្ធអប្បបរមា"** ណាមួយមានតម្លៃខ្ពស់ជាងគេ។

E55-ឥណទានពន្ធកាត់ទុកបានបង់ក្នុងឆ្នាំ÷	ត្រូវកត់ត្រាឥណទានពន្ធកាត់ទុកសរុបដែលបានបង់ក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធដូចជាពន្ធកាត់ទុកលើការប្រាក់ ឬសួយសារវរវាងអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាសដូចគ្នា។
E56-ប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូលបានបង់ក្នុងឆ្នាំ÷	ត្រូវកត់ត្រាប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូលបានបង់សរុបក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
E57-ឥណទានពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភនៅសល់ក្នុងឆ្នាំ÷	ជាសមតុល្យរវាងប្រអប់ **“E48: ពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភបានបង់ក្នុងឆ្នាំ”** ដកនឹងប្រអប់ **“E49: ឥណទានពន្ធបង់មុនលើការបែងចែកភាគលាភសម្រាប់កាត់កងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលក្នុងឆ្នាំ”**។
E58-ឥណទានពន្ធលើប្រាក់ចំណូលយោងពីឆ្នាំមុន÷	ត្រូវបំពេញតួលេខពីប្រអប់ 18 ទំព័រទី១ នៃលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលពីការិយបរិច្ឆេទមុន (N-1)។
E59-ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់ / ត្រូវយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់÷	ត្រូវគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់ ឬឥណទានត្រូវយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់÷ - សម្រាប់សហគ្រាសដែលកាន់បញ្ជិកាគណនេយ្យត្រឹមត្រូវ បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ត្រូវស្មើប្រអប់ **E53** ដក **E55** ដក **E56** ដក **E57** ដក **E58**។ - សម្រាប់សហគ្រាសដែលកាន់បញ្ជិកាគណនេយ្យមិនត្រឹមត្រូវ បំណុលពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ត្រូវស្មើប្រអប់ **E54** ដក **E55** ដក **E56** ដក **E57** ដក **E58**។ **កំណត់សម្គាល់÷** - ប្រសិនបើលទ្ធផលវិជ្ជមាន ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់ (លទ្ធផលនេះដាក់ក្នុងប្រអប់លេខ 17 នៃទំព័រទី១)។ - ប្រសិនបើលទ្ធផលអវិជ្ជមាន ឥណទានពន្ធយោងទៅឆ្នាំបន្ទាប់ (លទ្ធផលនេះដាក់ក្នុងប្រអប់លេខ 18 នៃទំព័រទី១)។

ទំព័រទី១១ និងទី១២ (TOI 01/VIII)÷ តារាងគណនាវិភាគទានសប្បុរសធម៌ ការប្រាក់អាចកាត់កងបាន និងឥណទានខាតយោងទៅមុខ

ក- ការគណនាវិភាគទានសប្បុរសធម៌

- មិនចាំបាច់បំពេញទេ ប្រសិនបើមិនមានចំណាយវិភាគទានសប្បុរសធម៌ កើតឡើងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
- ចាំបាច់ត្រូវបំពេញ ប្រសិនបើមានចំណាយវិភាគទានសប្បុរសធម៌ដូចខាងក្រោម÷
  - ចំណាយវិភាគទានសប្បុរសធម៌ត្រូវផ្តល់ឱ្យស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ឬ
  - អង្គការដែលមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ ឬ
  - អង្គការ ឬស្ថាប័នដែលទទួលបានការលើកលែងពន្ធ ត្រូវតែមានការទទួលស្គាល់ និងមានឯកសារបញ្ជាក់ចេញដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
F1- ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្រោយនិយតកម្ម÷	ត្រូវកត់ត្រាតួលេខនៃ TOI 01/VII, "**E36: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្រោយនិយតកម្ម**"។
F2- ចំណាយសប្បុរសធម៌÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយសប្បុរសធម៌ដែលបានកើតឡើងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
F3- ប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គណនាចំណាយសប្បុរសធម៌អតិបរមាអាចកាត់កងបាន÷	ត្រូវគណនាដោយយក "**F1: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត)ក្រោយនិយតកម្ម**" បូក "**F2: ចំណាយវិភាគទានសប្បុរសធម៌**"។ ត្រូវកត់ត្រាលេខសូន្យ ប្រសិនបើតួលេខនៅប្រអប់ F3 អវិជ្ជមាន។
F4- ចំណាយសប្បុរសធម៌អតិបរមាអាចកាត់កងបាន÷	ត្រូវគណនាចំណាយសប្បុរសធម៌អតិបរមាអនុញ្ញាតសម្រាប់កាត់កងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។ ចំនួនទឹកប្រាក់នៅប្រអប់នេះ មិនមែនជាចំនួនទឹកប្រាក់ប្រើសម្រាប់កាត់កងនោះទេ។ ទឹកប្រាក់នេះត្រូវគណនាដោយយក "**F3: ប្រាក់ចំណូលសម្រាប់គណនាចំណាយសប្បុរសធម៌អតិបរមា ដែលអាចកាត់កងបាន**" គុណនឹង ៥%។
F5- ចំណាយសប្បុរសធម៌អាចកាត់កងបានក្នុងឆ្នាំ÷	ត្រូវប្រៀបធៀបរវាងប្រអប់ "**F2: ចំណាយសប្បុរសធម៌**" និងប្រអប់ "**F4: ចំណាយសប្បុរសធម៌អតិបរមាអាចកាត់កងបាន**" បន្ទាប់មកត្រូវជ្រើសរើសយកតួលេខណាដែលតិចជាងគេ បំពេញក្នុងប្រអប់នេះ។
F6- ចំណាយសប្បុសធម៌មិនអាចកាត់កងបានត្រូវបូកបញ្ចូលប្រាក់ចំណូល/(ខាត)ជាប់ពន្ធ÷	ត្រូវគណនាដោយយកប្រអប់ "**F2: ចំណាយសប្បុរសធម៌**" ដកនឹងប្រអប់ "**F5: ចំណាយសប្បុរសធម៌អាចកាត់កងបានក្នុងឆ្នាំ**"។ លទ្ធផលដែលគណនាឃើញក្នុងប្រអប់នេះ ត្រូវយកទៅកត់ត្រាក្នុងប្រអប់ "**E37: ចំណាយសប្បុរសធម៌ដែលមិនអាចកាត់កង**"។

ខ- ការគណនាចំណាយការប្រាក់

- ❖ តារាងនេះ សម្រាប់គណនាចំណាយការប្រាក់ដែលត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
- ❖ មិនចាំបាច់បំពេញទេ ប្រសិនបើមិនមានចំណាយការប្រាក់កើតឡើងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ និងចំណាយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំជាប់ពន្ធមុនៗ។

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្ដីពន្យល់
G1-ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/ (ខាត)មុននិយតកម្មលើការប្រាក់÷	ត្រូវកត់ត្រាតួលេខយកពី TOI 01/VII ប្រអប់ **"E38: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/ (ខាត) មុននិយតកម្មលើការប្រាក់"**។
G2-ចំណាយការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយការប្រាក់ដែលបានទូទាត់ ឬត្រូវទូទាត់ក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ មិនរួមបញ្ចូល **"B45: ចំណាយការប្រាក់សន្មត (Unwinding Interest Expense)"** ទេ។
G3-ចំណូលការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណូលការប្រាក់ដែលបានទទួល ឬត្រូវទទួលក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធមិនរួមបញ្ចូល " ចំណូលការប្រាក់សន្មត (Unwinding Interest Income)" ទេ។
G4-ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធគ្មានការប្រាក់÷	តួលេខក្នុងប្រអប់នេះ ត្រូវគណនាចំណូលសុទ្ធគ្មានការប្រាក់ដោយយក **"G1: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) មុននិយតកម្មលើការប្រាក់"** បូក **"G2: ចំណាយការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"** ដក **"G3: ចំណូលការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"**។
G5-៥០% នៃប្រាក់ចំណូលសុទ្ធគ្មានការប្រាក់÷	ត្រូវគណនាដោយយក **"G4: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធគ្មានការប្រាក់"** គុណនឹង៥០%។
G6-ចំណូលការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	តួលេខក្នុងប្រអប់នេះដូចគ្នានឹង **"G3: ចំណូលការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"**។
G7-ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបានក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាការកំណត់នូវកម្រិតនៃចំណាយការប្រាក់អតិបរមា ដែលអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបានក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ តួលេខនេះត្រូវគណនាដោយយក **"G5: ៥០% នៃប្រាក់ចំណូលសុទ្ធគ្មានការប្រាក់"** បូក **"G6: ចំណូលការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"**។
G8-ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបូកក្នុងប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ÷	ត្រូវយក **"G2: ចំណាយការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"** ដក **"G7: ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបានក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"**÷ -បើ G7 តូចជាង G2 នោះ ចំនួនលម្អៀងនេះត្រូវយកទៅបូកបន្ថែមប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ ដោយបំពេញក្នុងប្រអប់ E39 និងបំពេញក្នុងប្រអប់ G10 នៃតារាង ខ.១ (តារាងតាមដានចំណាយការប្រាក់យោងទៅមុខ)នៅទំព័រទី១២។ -បើ G7 ធំជាង G2 នោះ ចំនួនលម្អៀងនេះត្រូវយកទៅបំពេញក្នុងប្រអប់ G9 នៃតារាង ខ.១ (តារាងតាមដានចំណាយការប្រាក់យោងទៅមុខ)នៅទំព័រទី១២។

ខ.១- តារាងតាមដានចំណាយការប្រាក់យោងទៅមុខ

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្ដីពន្យល់
ការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
(G9)-ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាដែលអាចកាត់កងជាមួយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន÷	ត្រូវបំពេញប្រអប់នេះតែក្នុងករណី G7 ធំជាង G2 ប៉ុណ្ណោះ។ តួលេខ G9 ស្មើ **“G7: ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបានក្នុងការិយបរិច្ឆេទ”** ដក **“G2: ចំណាយការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ”** ។
(G10)-និយតកម្មការប្រាក់មិនអាចកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	ត្រូវបំពេញប្រអប់នេះតែក្នុងករណី G7 តូចជាង G2 ប៉ុណ្ណោះ។ តួលេខ G10 ស្មើ **“G2: ចំណាយការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ”** ដក **“G7: ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបានក្នុងការិយបរិច្ឆេទ”** ដែលកើតមាននៅក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ។
(G11)-ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាចំណាយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំជាប់ពន្ធមុន ដែលអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្តជាមួយ **“G9: ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាអាចកាត់កងជាមួយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន”**។ តួលេខសរុបពី G11 គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវដកចេញពីប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) មុននិយតកម្មលើការប្រាក់ ក្នុងករណីនេះ **“E39: និយតកម្មលើការប្រាក់”** ជាចំនួនអវិជ្ជមាន។
(G12)-ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត÷	គឺជាចំណាយការប្រាក់សរុបដែលបានប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធមុនៗ និងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត។
(G13)-ការប្រាក់នៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ÷	គឺជាសមតុល្យរវាង **“G10: និយតកម្មការប្រាក់មិនអាចកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ”** ដក **“G12: ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត”** ។

ឧទាហរណ៍÷

(ឯកតាជាពាន់រៀល)

ឆ្នាំ	ចំណាយការប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងបានក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាដែលអាចកាត់កងជាមួយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់មិនអាចកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ
	(G2)	(G7)	(G9) = (G7) - (G2)	(G10) = (G2) - (G7)
20X0-1	968,000	170,000		798,000
20X0	215,000	201,000		14,000
20X1	180,000	486,250	306,250	
20X2	305,000	162,000		143,000
20X3	162,000	201,000	39,000	
20X4	205,000	328,000	123,000	
20X5	121,000	262,000	141,000	
20X6	205,000	163,000		42,000
20X7	159,000	215,000	56,000	
20X8	91,000	132,000	41,000	
20X9	75,000	26,000		49,000

ខ.១- តារាងតាមដានចំណាយការប្រាក់យោងទៅមុខ

(20X0)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាដែលអាចកាត់កងជាមួយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់មិនអាចកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5					
ឆ្នាំ N-4					
ឆ្នាំ N-3					
ឆ្នាំ N-2					
ឆ្នាំ N-1		798,000			798,000
ឆ្នាំ N		14,000			14,000

(20X1)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាដែលអាចកាត់កងជាមួយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់មិនអាចកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5					
ឆ្នាំ N-4					
ឆ្នាំ N-3					
ឆ្នាំ N-2		798,000	306,250	306,250	491,750
ឆ្នាំ N-1		14,000			14,000
ឆ្នាំ N	306,250				

(20X2)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាដែលអាចកាត់កងជាមួយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់មិនអាចកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5					
ឆ្នាំ N-4					
ឆ្នាំ N-3		798,000		306,250	491,750
ឆ្នាំ N-2		14,000			14,000
ឆ្នាំ N-1					
ឆ្នាំ N		143,000			143,000

(20X3)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមា ដែលអាចកាត់កងជាមួយ ការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់ មិនអាចកាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោង ទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5					-
ឆ្នាំ N-4		798,000	39,000	345,250	452,750
ឆ្នាំ N-3		14,000			14,000
ឆ្នាំ N-2					
ឆ្នាំ N-1		143,000			143,000
ឆ្នាំ N	39,000				

(20X4)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមា ដែលអាចកាត់កងជាមួយ ការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់ មិនអាចកាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោង ទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5		798,000	123,000	468,250	329,750
ឆ្នាំ N-4		14,000			14,000
ឆ្នាំ N-3					
ឆ្នាំ N-2		143,000			143,000
ឆ្នាំ N-1					
ឆ្នាំ N	123,000				

(20X5)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមា ដែលអាចកាត់កងជាមួយ ការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់ មិនអាចកាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោង ទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5		14,000	14,000	14,000	-
ឆ្នាំ N-4					
ឆ្នាំ N-3		143,000	127,000	127,000	16,000
ឆ្នាំ N-2					
ឆ្នាំ N-1					
ឆ្នាំ N	141,000				

* សរុបចំនួនទឹកប្រាក់កូឡោន (G11) ត្រូវយកទៅដកចេញពីប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ (E39) = (141,000)

(20X6)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមា ដែលអាចកាត់កងជាមួយ ការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់ មិនអាចកាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោង ទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5					
ឆ្នាំ N-4		143,000		127,000	16,000
ឆ្នាំ N-3					
ឆ្នាំ N-2					
ឆ្នាំ N-1					
ឆ្នាំ N		42,000			42,000

(20X7)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមា ដែលអាចកាត់កងជាមួយ ការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់ មិនអាចកាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោង ទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5		143,000	16,000	143,000	-
ឆ្នាំ N-4					
ឆ្នាំ N-3					
ឆ្នាំ N-2					
ឆ្នាំ N-1		42,000	40,000	40,000	2,000
ឆ្នាំ N	56,000				

(20X8)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមា ដែលអាចកាត់កងជាមួយ ការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់ មិនអាចកាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោង ទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5					
ឆ្នាំ N-4					
ឆ្នាំ N-3					
ឆ្នាំ N-2		42,000	2,000	42,000	-
ឆ្នាំ N-1					
ឆ្នាំ N	41,000				

(20X9)

ការិយបរិច្ឆេទ	ចំណាយការប្រាក់អតិបរមាដែលអាចកាត់កងជាមួយការប្រាក់យោងពីឆ្នាំមុន	និយតកម្មការប្រាក់មិនអាចកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ការប្រាក់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ការប្រាក់នៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(G9)	(G10)	(G11)*	(G12)	(G13) = (G10) - (G12)
ឆ្នាំ N-5					
ឆ្នាំ N-4					
ឆ្នាំ N-3					
ឆ្នាំ N-2					
ឆ្នាំ N-1					
ឆ្នាំ N		49,000			49,000

គ- តារាងតាមដានលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងទៅមុខ

តារាងនេះ សម្រាប់គណនាលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងទៅមុខពីការិយបរិច្ឆេទមុនៗដែលការខាតទាំងនោះអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់កាត់កងប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ហើយការខាតបង់ដែលនៅសល់ត្រូវយោងទៅឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់។

លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ ត្រូវចាត់ទុកថាជាបន្ទុកសម្រាប់ឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់ ហើយត្រូវកាត់ចេញពីប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធសម្រេចបាននៅក្នុងឆ្នាំបន្ទាប់នោះ។ បើប្រាក់ចំណូលនេះមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ ចំណែកនៃការខាតបង់ដែលនៅសេសសល់ ត្រូវយោងទៅឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ឆ្នាំជាប់ពន្ធទី៥។

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្ដីពន្យល់
ការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាការិយបរិច្ឆេទនៃឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
(1)- លទ្ធផលចំណេញសារពើពន្ធ÷	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ ដែលជាលទ្ធផលសារពើពន្ធកើតមានក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ ដែលយកចេញពីប្រអប់ **"E40: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"**។
(2)- លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ខាត ដែលជាលទ្ធផលសារពើពន្ធកើតមានក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ ដែលយកចេញពីប្រអប់ **"E40: ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ/(ខាត) ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"**។
(3)- ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាការខាតសារពើពន្ធ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់កាត់កងជាមួយប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត។
(4)- ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត÷	គឺជាការខាតសារពើពន្ធសរុប បានប្រើប្រាស់កាត់កងជាមួយប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធមុនៗ និងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត។
(5)- ខាតនៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ ÷	គឺជាសមតុល្យរវាង **"(2) លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ"** ដក **"(4) ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត"**។ **កំណត់សម្គាល់÷** ក្ងឡោននេះគឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ខាតសុទ្ធយោងទៅមុខសម្រាប់ឆ្នាំជាប់ពន្ធនីមួយៗ ប៉ុន្តែមិនមែនជាចំនួនទឹកប្រាក់ខាតសរុបបូកយោងទេ។

ឧទាហរណ៍÷

សហគ្រាស ក គឺជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៤ សហគ្រាសនេះមានព័ត៌មាននៃលទ្ធផលសារពើពន្ធខាត និងចំណេញ សង្ខេបដូចខាងក្រោម:

កាលបរិច្ឆេទ	លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធ	លទ្ធផលចំណេញសារពើពន្ធ
31-12-2014	3,000,000	-
31-12-2015	-	350,000
31-12-2016	250,000	-
31-12-2017	-	90,000
31-12-2018	50,000	-
31-12-2019	-	120,000
31-12-2020	-	2,000,000

*ការិយបរិច្ឆេទសារពើពន្ធគិតពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ សហគ្រាសអាចប្រើប្រាស់តារាងខាងក្រោមនេះសម្រាប់គណនា និងកត់ត្រាតាមដានលទ្ធផលខាតសារពើពន្ធយោង÷

១- គណនាលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងឆ្នាំ២០១៥

ការិយបរិច្ឆេទ	លទ្ធផលចំណេញសារពើពន្ធ	លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ខាតនៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (2) - (4)
ឆ្នាំ N-1 (2014)	-	3,000,000	350,000	350,000	2,650,000
ឆ្នាំ N (2015)	350,000	-	-	-	-

២- គណនាលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងឆ្នាំ២០១៦

ការិយបរិច្ឆេទ	លទ្ធផលចំណេញសារពើពន្ធ	លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ខាតនៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (2) - (4)
ឆ្នាំ N-2 (2014)	-	3,000,000	-	350,000	2,650,000
ឆ្នាំ N-1 (2015)	350,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N (2016)	-	250,000	-	-	250,000

៣- គណនាលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងឆ្នាំ២០១៧

ការិយបរិច្ឆេទ	លទ្ធផលចំណេញសារពើពន្ធ	លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ខាតនៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (2) - (4)
ឆ្នាំ N-3 (2014)	-	3,000,000	90,000	440,000	2,560,000
ឆ្នាំ N-2 (2015)	350,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-1 (2016)	-	250,000	-	-	250,000
ឆ្នាំ N (2017)	90,000	-	-	-	-

៤- គណនាលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងឆ្នាំ២០១៨

ការិយបរិច្ឆេទ	លទ្ធផលចំណេញសារពើពន្ធ	លទ្ធផលខាតសារពើពន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់កាត់កងបូកបន្ត	ខាតនៅសល់អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់យោងទៅមុខ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (2) - (4)
ឆ្នាំ N-4 (2014)	-	3,000,000	-	440,000	2,560,000
ឆ្នាំ N-3 (2015)	350,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-2 (2016)	-	250,000	-	-	250,000
ឆ្នាំ N-1 (2017)	90,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N (2018)	-	50,000	-	-	50,000

៥- គណនាលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងឆ្នាំ២០១៩

ការិយបរិច្ឆេទ	លទ្ធផល ចំណេញសារពើពន្ធ	លទ្ធផលខាត សារពើពន្ធក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើ ប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ខាតនៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ យោងទៅមុខ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (2) - (4)
ឆ្នាំ N-5 (2014)	-	3,000,000	120,000	560,000	2,440,000
ឆ្នាំ N-4 (2015)	350,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-3 (2016)	-	250,000	-		250,000
ឆ្នាំ N-2 (2017)	90,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-1 (2018)	-	50,000	-	-	50,000
ឆ្នាំ N (2019)	120,000	-	-	-	-

៦- គណនាលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងឆ្នាំ២០២០

ការិយបរិច្ឆេទ	លទ្ធផល ចំណេញសារពើពន្ធ	លទ្ធផលខាត សារពើពន្ធក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើ ប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ខាតនៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ យោងទៅមុខ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (2) - (4)
~~ឆ្នាំ N-6 (2014)~~	-	~~3,000,000~~	-	~~560,000~~	~~2,440,000~~
ឆ្នាំ N-5 (2015)	350,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-4 (2016)	-	250,000	250,000	250,000	-
ឆ្នាំ N-3 (2017)	90,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-2 (2018)	-	50,000	50,000	50,000	-
ឆ្នាំ N-1 (2019)	-	1,800,000	1,700,000	1,700,000	100,000
ឆ្នាំ N (2020)	2,000,000	-	-	-	-

កំណត់សម្គាល់÷

- ខាតសារពើពន្ធចំនួន 2,440,000 រៀល ហួសសុពលភាពមិនអាចអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងហើយត្រូវដកចេញពីតារាង។
- ខាតសារពើពន្ធអាចយោងបានតែរយៈពេល ៥ឆ្នាំ តែប៉ុណ្ណោះ។

តារាងតាមដានលទ្ធផលសារពើពន្ធខាតយោងទៅមុខ នៅក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។

ការិយបរិច្ឆេទ	លទ្ធផល ចំណេញសារពើពន្ធ	លទ្ធផលខាត សារពើពន្ធក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាត ប្រើប្រាស់កាត់កងក្នុង ការិយបរិច្ឆេទ	ខាតអនុញ្ញាតប្រើ ប្រាស់កាត់កង បូកបន្ត	ខាតនៅសល់ អនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ យោងទៅមុខ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (2) - (4)
ឆ្នាំ N-5 (2015)	350,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-4 (2016)	-	250,000	250,000	250,000	-
ឆ្នាំ N-3 (2017)	90,000	-	-	-	-
ឆ្នាំ N-2 (2018)	-	50,000	50,000	50,000	-
ឆ្នាំ N-1 (2019)	-	1,800,000	1,700,000	1,700,000	100,000
ឆ្នាំ N (2020)	2,000,000	-	-	-	-

ទំព័រទី១៣ (TOI 01/IX)÷ តារាងគណនារំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ

តារាងរំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលដៅគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។ ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរំលស់តាមវិធានដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស — **សេចក្តីពន្យល់**

ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង÷

ទ្រព្យសកម្មដែលបំពេញបានលក្ខណវិនិច្ឆ័យខាងក្រោមនេះ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង÷

១- ទ្រព្យសកម្មរូបី ឬទ្រព្យសកម្មអរូបីដែលមិនទុកសម្រាប់បំលែង ឬសម្រាប់លក់បន្ត។

២- អាយុកាលប្រើប្រាស់ត្រូវលើសពី ១ ឆ្នាំ ដោយគិតចាប់ពីពេលដាក់ប្រើប្រាស់ដំបូង។

ទ្រព្យអរូបី÷

រួមមាន ចំណាយបង្កើតសហគ្រាស ចំណាយស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ ប្រកាសនីយបត្រ ពាណិជ្ជសញ្ញា អាជ្ញាប័ណ្ណ សម្បទាន កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ (ចំណែកដែលមានច្បាប់ការពារ) មូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម សិទ្ធិធ្វើអាជីវកម្ម ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងអរូបីផ្សេងទៀត។

ទ្រព្យសកម្មអរូបីនីមួយៗត្រូវធ្វើរំលស់តាមវិធីរំលស់ស្មើភាគ ទៅតាមអាយុកាលប្រើប្រាស់នៃទ្រព្យ ឬតាមអត្រា ១០ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំប្រសិនបើមិនអាចកំណត់អាយុកាលប្រើប្រាស់បាន។

កសិកម្មរយៈពេលវែង÷

រួមមាន ដំណាំកសិកម្ម និងការចិញ្ចឹមសត្វ ដែលត្រូវរួមបញ្ចូលនូវចំណាយក្នុងការអភិវឌ្ឍ ចំណាយពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់ជាមួយការដាំដុះ ឬចិញ្ចឹមសត្វ ចំណាយការប្រាក់ទាក់ទិននឹងការអភិវឌ្ឍ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលបម្រើឱ្យការដាំដុះ ឬចិញ្ចឹមសត្វ។

ដំណាំកៅស៊ូ÷ អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរំលស់ក្នុងរយៈពេល ២០ឆ្នាំទៅតាមអត្រាកំណត់ដូចខាងក្រោម÷

ឆ្នាំទទួលផល	អត្រារំលស់
ឆ្នាំទី១ និងទី២	៣%
ឆ្នាំទី៣ និងទី៤	៤%
ឆ្នាំទី៥ ដល់ឆ្នាំទី១០	៥%
ឆ្នាំទី១១ និងទី១២	៧%
ឆ្នាំទី១៣ ដល់ឆ្នាំទី១៥	៦%
ឆ្នាំទី១៦ ដល់ឆ្នាំទី១៩	៥%
ឆ្នាំទី២០	សមតុល្យនៅសល់

ដំណាំកសិកម្មក្រៅពីកៅស៊ូ÷ អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរំលស់ស្មើភាគតាមអាយុកាលនៃការទទួលផល ឬ ៥ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ដោយយកជ្រើសរើសជម្រើសណាមួយដែលឆាប់ជាង។

ការចិញ្ចឹមសត្វ÷ អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរំលស់ស្មើភាគតាមអាយុកាលនៃការទទួលផល ឬ ១០ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ដោយយកជ្រើសរើសជម្រើសណាមួយដែលឆាប់ជាង។

ធនធានធម្មជាតិ÷

- សម្រាប់ធនធានធម្មជាតិ ក្រៅពីប្រេងកាត និងរ៉ែ ត្រូវរួមបញ្ចូលនូវចំណាយនានាក្នុងការស្វែងរុករកនិងអភិវឌ្ឍន៍ រួមទាំងចំណាយការប្រាក់ទាក់ទិននឹងការស្វែងរុករកនិងអភិវឌ្ឍន៍។

  ទឹកប្រាក់រំលស់ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធណាមួយ ត្រូវបានគណនាដោយយកសមតុល្យនៃគណនីធនធានធម្មជាតិ ទៅគុណនឹង ផលចែករវាងបរិមាណដែលផលិតបាននៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ និងចំនួនប៉ាន់ស្មាននៃផលិតផលសរុបដែលអាចទាញយកបានពីធនធាននោះ។

- សម្រាប់ធនធានរ៉ែ ត្រូវអនុវត្តតាមប្រកាសលេខ ៤៥៣ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការណែនាំអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធលើប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ។

- សម្រាប់ប្រេងកាត ត្រូវអនុវត្តតាមប្រកាសលេខ ៥៣៦ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការណែនាំអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធលើប្រតិបត្តិការប្រេងកាត។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់១÷ រួមមានសំណង់នានា រួមបញ្ចូលទាំងអគារ រចនាសម្ព័ន្ធអគារ និងសំណង់ដែលជាសមាសភាគនៃអគារ ផ្លូវថ្នល់ នានា។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់១ ត្រូវធ្វើរំលស់ដោយឡែកពីគ្នាតាមវិធីរំលស់ស្មើភាគតាមអត្រា ៥ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំនៃ បរិយាទានលទ្ធកម្ម(ថ្លៃដើម)។ ចំពោះអគារមិនមែនបេតុង ត្រូវធ្វើរំលស់ស្មើភាគតាមអត្រា ១០ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់២÷ រួមមាន កុំព្យូទ័រ ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិក និងបរិក្ខារទុកដាក់ទិន្នន័យ។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់២ ត្រូវធ្វើរំលស់តាមវិធីរំលស់ថយចុះ ជាលំដាប់តាមអត្រា ៥០ ភាគរយ នៃមូលដ្ឋានរំលស់ក្នុងមួយឆ្នាំ។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់៣÷ រួមមាន រថយន្ត រថយន្តដឹកទំនិញ គ្រឿងសង្ហារឹម និងបរិក្ខារការិយាល័យ។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់៣ ត្រូវធ្វើរំលស់តាមវិធីរំលស់ថយចុះជាលំដាប់តាមអត្រា ២៥ ភាគរយ នៃមូលដ្ឋានរំលស់ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់៤÷ រួមមាន រាល់គ្រប់ប្រភេទនៃទ្រព្យសកម្មរូបីដទៃផ្សេងៗទៀតក្រៅពីថ្នាក់ទី១ ទី២ និងទី៣។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់៤ ត្រូវធ្វើរំលស់តាមវិធីរំលស់ថយចុះជាលំដាប់តាមអត្រា២០ ភាគរយ នៃមូលដ្ឋានរំលស់ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

វិធីសាស្ត្ររំលស់ស្មើភាគ÷ រំលស់តាមវិធីសាស្ត្រស្មើភាគ ត្រូវកាត់បន្ថយដាក់ជាចំណាយនូវតម្លៃនៃ ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងក្នុងចំនួនស្មើនិងអាយុកាលប្រើប្រាស់នៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងនោះ ។

ឧទាហរណ៍: ប្រសិនបើ ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងមួយមានអាយុកាលប្រើប្រាស់រយៈពេល ២០ឆ្នាំតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងនោះត្រូវកាត់បន្ថយដាក់ជាចំណាយក្នុងចំនួនសរុបស្មើរយៈពេល ២០ឆ្នាំ។

រំលស់ត្រូវគណនាដោយយក“**តម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង**” គុណនឹងអត្រារំលស់សម្រាប់ទ្រព្យសកម្មនោះ ។

វិធីសាស្ត្ររំលស់ថយចុះជាលំដាប់÷ រំលស់ត្រូវគណនាដោយយក“**តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់ (NBV) ដែលគណនាតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ**” គុណនឹង“**អត្រារំលស់សម្រាប់ទ្រព្យសកម្មនោះ**”។

ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងអរូបី កសិកម្មរយៈពេលវែង ធនធានធម្មជាតិចំពោះប្រេងកាត និងធនធានរ៉ែ និងទ្រព្យរូបីថ្នាក់១ (រំលស់តាមវិធីសាស្ត្រស្មើភាគ)÷

ថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រដើមគ្រា÷ គឺជាថ្លៃដើមទ្រព្យសកម្មនៅកាលបរិច្ឆេទទិញ បង្វែរចូល បង្កើត ឬដាក់បន្ថែម។ ថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្ម មិនត្រូវធ្វើនិយតកម្មដើម្បីផ្លាស់ប្តូរឱ្យទៅជាថ្លៃដើមចរន្តនៅកាលបរិច្ឆេទនៃការវាយតម្លៃពិសេសណាមួយនោះទេ។

លទ្ធកម្ម បង្វែរចូល ការបង្កើត ឬដាក់បន្ថែមក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷ គឺជាថ្លៃដើមនៃទ្រព្យដែលបានទិញ ឬដែលមានសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំដោយរួមបញ្ចូលផងដែរនូវថ្លៃដើម នៃទ្រព្យសកម្មក្រោយពីដករំលស់ពិសេស (ចំពោះសហគ្រាស **គ.ល.ត** មិនជ្រើសរើសយករយៈពេលលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល)។

ថ្លៃដើមទ្រព្យសកម្មដកចេញ ឬលក់ក្នុងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷ គឺជាថ្លៃដើមនៃទ្រព្យដែលបានដកចេញ។ ថ្លៃដើមនេះត្រូវតែស្មើនឹងថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រនៅពេលទ្រព្យនោះត្រូវបានទិញ ឬថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្មត្រូវបានរំលស់ទាំងស្រុង។

តម្លៃមូលដ្ឋានគិតរំលស់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷ គឺជាតម្លៃសម្រាប់គណនារំលស់អនុញ្ញាតជាចំណាយសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ។ តម្លៃនៅក្នុងប្រអប់នេះត្រូវគណនាដោយយក“**ថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រ**” បូក“**ថ្លៃ**

	ដើមនៃទ្រព្យថ្មីដែលបានពីលទ្ធកម្ម បង្វែរចូល ការបង្កើត ឬដាក់បន្ថែម" ដក "ថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្ម ទ្រព្យដកចេញ ឬលក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ" (៤=១+២-៣)។
អត្រារំលស់÷	គឺជាអត្រាសម្រាប់គណនារំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ដូចបានបញ្ជាក់ខាងលើ។
រំលស់សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាចំណាយរំលស់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ (៦=៤*៥) ដែលត្រូវយកទៅបំពេញក្នុងប្រអប់ **"E26: រំលស់អនុញ្ញាតតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ"**។
តម្លៃរំលស់បូកយោងពីការិយបរិច្ឆេទមុន÷	គឺជាចំណាយរំលស់បូកយោងសរុប ដែលបានគណនាគិតចាប់ពីពេលទទួលបាន ឬប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងរហូតដល់ចុងគ្រានៃឆ្នាំជាប់ពន្ធមុន (N-1) ។
រំលស់បូកយោងទ្រព្យដែលបានលក់-ដកចេញ÷	គឺជាចំណាយរំលស់បូកយោងសរុបនៃទ្រព្យសកម្មដែលបានលក់ ឬដកចេញនោះ ដោយគណនា គិតចាប់ពីពេលទទួលបាន ឬប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្ម រហូតដល់ឆ្នាំដែលទ្រព្យសកម្មត្រូវបានដកចេញ។ **កំណត់សម្គាល់÷** មិនត្រូវគណនាចំណាយរំលស់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទចំពោះទ្រព្យសកម្មដែលត្រូវបានបញ្ចេញចោលក្នុងការិយបរិច្ឆេទនោះ។
តម្លៃរំលស់បូកយោងនៅចុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាតម្លៃនៃរំលស់បូកយោងសរុបបានគណនាចាប់ពីពេលទទួលបាន ឬប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងរហូតដល់ចុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត (ឆ្នាំ N) "ចុងឆ្នាំចរន្ត" (៩=៦+៧-៨)។
តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់ (Net Book Value) តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធនៅចុងការិយបរិច្ឆេទ (១០=៤-៩)។

ទ្រព្យរូបីថ្នាក់២ ដល់ថ្នាក់៤ (រំលស់ថយចាលំដាប់)÷

ថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រ÷	គឺជាថ្លៃដើមទ្រព្យសកម្មនៅកាលបរិច្ឆេទមុន ហើយរួមបញ្ចូលទាំងទ្រព្យសកម្មបានទិញ បង្វែរចូល បង្កើត ឬដាក់បន្ថែម ហើយដកចេញនូវថ្លៃដើមទ្រព្យសកម្មដែលបានលក់ ឬដកចេញ។ ថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្មមិនត្រូវធ្វើនិយតកម្មដើម្បីផ្លាស់ប្តូរឱ្យទៅជាថ្លៃដើមចរន្ត នៅកាលបរិច្ឆេទនៃការវាយតម្លៃពិសេសណាមួយនោះទេ។
តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅដើមនៅដើមការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់ (NBV) តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធនៅដើមការិយបរិច្ឆេទ ឬតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទឆ្នាំ (N-1)។
លទ្ធកម្ម បង្វែរចូល ការបង្កើត ឬដាក់បន្ថែមក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាថ្លៃដើមនៃទ្រព្យដែលបានទិញ ឬដែលមានសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំដោយរួមបញ្ចូលផងដែរនូវថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្មក្រោយពីដករំលស់ពិសេស។

ការដកចេញ ឬលក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានទទួលពីការលក់ ឬដកចេញនៃទ្រព្យសកម្ម។ វិធីសាស្ត្រនេះ ទ្រព្យសកម្មត្រូវដាក់ចូលតាមថ្នាក់ (Pool Assets)។
តម្លៃមូលដ្ឋានគិតរំលស់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាតម្លៃសម្រាប់គណនារំលស់ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ទី២ ទី៣ និងទី៤ តម្លៃនៅក្នុងប្រអប់នេះត្រូវគណនាដោយយក **"តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅដើមការិយបរិច្ឆេទ"** បូក **"ថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្មថ្មីទទួលបាន"** ដក **"ផលពីការលក់ ឬដកចេញទ្រព្យសកម្ម"** (៥=២+៣-៤)។
អត្រារំលស់÷	គឺជាអត្រាសម្រាប់គណនារំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធក្នុងនោះ÷ - ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ២ រំលស់តាមអត្រា ៥០ ភាគរយ។ - ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ៣ រំលស់តាមអត្រា ២៥ ភាគរយ។ - ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ៤ រំលស់តាមអត្រា ២០ ភាគរយ។
ទឹកប្រាក់រំលស់សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាចំណាយរំលស់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យកាត់កងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ (៧=៥*៦)។
តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ÷	គឺជាតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ (៨=៥-៧)។

ទំព័រទី១៤ (TOI 01/X)÷ តារាងគណនារំលស់ពិសេសតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
ទ្រព្យសកម្មរូបីរយៈពេលវែង ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ១ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ២ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ៣ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ៤	សូមមើលសេចក្តីពន្យល់នៅក្នុងទំព័រ ៤៤-៤៦
ប្រភេទនៃទ្រព្យរូបីរយៈពេលវែង÷	ត្រូវកត់ត្រាទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងទាំងអស់ក្នុងថ្នាក់នីមួយៗឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
ថ្លៃដើមទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងគ្រាដំបូង÷	មានន័យដូចគ្នា **"ថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រ"**។ សូមមើលសេចក្តីពន្យល់នៅក្នុង (ទំព័រ ៤៧)។
រំលស់ពិសេសក្នុងការិយបរិច្ឆេទតាមអត្រា 40%÷	គឺជារំលស់ដែលអាចកាត់កងបានតែក្នុងឆ្នាំទីមួយ នៃទ្រព្យសកម្មដែលទទួលបាន/ទិញ ឬទ្រព្យសកម្មកំពុងប្រើប្រាស់។ រំលស់ពិសេសនេះត្រូវគណនាដោយយក "ថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្ម" គុណនឹង "អត្រា ៤០ ភាគរយ"។ **កំណត់សម្គាល់÷** រំលស់ពិសេសអនុញ្ញាតបានចំពោះតែ÷ - **គ.ល.គ.** ដែលមិនបានជ្រើសរើសយកសិទ្ធិទទួលបានការលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។ - តម្លៃមូលធននៃទ្រព្យរូបីថ្មី ឬទ្រព្យរូបីប្រើប្រាស់រួចដែលបានដាក់ប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្ម និងការកែច្នៃ។
តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទផ្ទេរទៅ TOI 01/IX÷	គឺជាតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទ។ តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់នៅចុងការិយបរិច្ឆេទនេះត្រូវផ្ទេរទៅដាក់នៅក្នុង TOI 01/IX ឆ្នាំជាប់ពន្ធបន្ទាប់។

ទំព័រទី១៥ (TOI 01/XI)÷ តារាងតម្លៃលើសឬខ្វះពីការលក់ ឬដកចេញនូវទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
កាលបរិច្ឆេទទិញ/ លទ្ធកម្ម÷	កាលបរិច្ឆេទជាក់ស្តែងនៃការទិញ/ ទទួលបាននូវទ្រព្យសកម្ម។ ជាធម្មតា កាលបរិច្ឆេទនេះគឺជាថ្ងៃមានដាក់នៅក្នុងវិក្កយបត្រទិញ។
កាលបរិច្ឆេទលក់/ ដកចេញ÷	ត្រូវកត់ត្រាកាលបរិច្ឆេទជាក់ស្តែងនៃការលក់/ ដកចេញទ្រព្យសកម្ម។
ថ្ងៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រ÷	សូមមើលក្នុង TOI 01/IX (ទំព័រ៤៧)
រំលស់បូកយោង÷	គឺជាចំណាយរំលស់បូកយោងសរុបបានគណនា គិតចាប់ពីពេលទទួលបានទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងរហូតដល់ចុងនៃការិយបរិច្ឆេទ។
តម្លៃនៅសល់÷	គឺជាតម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។
ផលពីការដកចេញ ឬលក់÷	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់បានទទួល ឬត្រូវទទួលពីការដកចេញ ឬលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង។
តម្លៃលើសឬខ្វះ÷	គឺជាតម្លៃលម្អៀងរវាង “**តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ**” និង “**តម្លៃនៃការលក់ទ្រព្យសកម្ម**”។ - ប្រសិនបើ “**តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ**” ធំជាង “**តម្លៃនៃការលក់ទ្រព្យសកម្ម**” ខាតពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងនឹងកើតមានឡើង។ - ប្រសិនបើ “**តម្លៃនៅសល់មិនទាន់រំលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ**” តូចជាង “**តម្លៃនៃការលក់ទ្រព្យសកម្ម**” ចំណេញពីការលក់ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងនឹងកើតមានឡើង។
ដីធ្លី÷	គឺជាដីធ្លីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគ្រាស។
ទ្រព្យសកម្មអរូបី កសិកម្ម និងធនធានធម្មជាតិ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ១ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ២ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ៣ ទ្រព្យរូបីថ្នាក់ ៤	សូមមើលក្នុង TOI 01/IX (ទំព័រ ៤៤-៤៦)

ទំព័រទី១៦ (TOI 01/XII)៖ តារាងគណនាសំវិធានធន

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
ប្រភេទសំវិធានធន "បញ្ជាក់ប្រភេទសំវិធានធនមួយៗ"៖	ត្រូវរាយលម្អិតប្រភេទនីមួយៗនៃសំវិធានធន។
សំវិធានធននៅដើមការិយបរិច្ឆេទ៖	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ "**សំវិធានធននៅដើមការិយបរិច្ឆេទ**" សម្រាប់ប្រភេទនីមួយៗនៃសំវិធានធន។
ការកើនឡើងនូវសំវិធានធនក្នុងការិយបរិច្ឆេទ៖	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់នៃសំវិធានធនដែលបានបន្ថែមក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
ការថយចុះនូវសំវិធានធនក្នុងការិយបរិច្ឆេទ៖	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់នៃសំវិធានធនដែលថយចុះក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
សមតុល្យនៃសំវិធានចុងការិយបរិច្ឆេទ៖	ត្រូវគណនាដោយយក "**សមតុល្យនៃសំវិធានដើមការិយបរិច្ឆេទ**" បូក "**ការកើនឡើងនូវសំវិធានធនក្នុងការិយបរិច្ឆេទ**" ដក "**ការថយចុះនូវសំវិធានធនក្នុងការិយបរិច្ឆេទ**"។

កំណត់សម្គាល់៖ ចំនួនទឹកប្រាក់សុទ្ធបានមកពីការទូទាត់រវាងការកើនឡើង និងការថយចុះនូវសំវិធានធននៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ត្រូវស្មើនឹងទឹកប្រាក់នៅក្នុងប្រអប់ "**B37: ការកើនឡើង/ថយចុះនូវសំវិធានធន**" ក្នុង TOI 01/IV។

ឧបសម្ព័ន្ធ ១÷ តារាងប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលទាក់ទិន

យោងតាមប្រការ ១៨ កថាខណ្ឌ ៣ នៃប្រកាសលេខ ៩៨៦ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីវិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់បែងចែកចំណូលនិងចំណាយក្នុងចំណោមបុគ្គលទាក់ទិន អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវបានឱ្យបំពេញក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ អំពីព័ត៌មានមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមបុគ្គលទាក់ទិន។

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
ការិយបរិច្ឆេទ÷	ការិយបរិច្ឆេទ គឺជាឆ្នាំជាប់ពន្ធ (ដូចគ្នាទៅនឹងឆ្នាំដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធប្រចាំឆ្នាំ)
ឈ្មោះសហគ្រាស÷	គឺជាឈ្មោះរបស់សហគ្រាស ដែលបង្ហាញនៅលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារ ចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
ឈ្មោះអក្សរឡាតាំង÷	គឺជាឈ្មោះរបស់សហគ្រាសជាអក្សរឡាតាំង ដែលបង្ហាញនៅលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារ។
លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ÷	គឺជាលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ របស់សហគ្រាសដែលមាននៅវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារ។
ល.រ÷	គឺជាលេខរៀងសម្គាល់លំដាប់។
ឈ្មោះបុគ្គលទាក់ទិន÷	ត្រូវកត់ត្រារាយលម្អិតឈ្មោះបុគ្គលទាក់ទិន។
ប្រទេសដែលបុគ្គលទាក់ទិនបានចុះបញ្ជី÷	គឺជាប្រទេស/ដែនដី ដែលបុគ្គលទាក់ទិនបានចុះបញ្ជី ឬជានិវាសនជន។
បរិយាយពីលក្ខណៈនិងប្រភេទប្រតិបត្តិការ÷	គឺជាការបរិយាយដោយសង្ខេបពីលក្ខណៈ នៃទំនាក់ទំនងរវាងសហគ្រាសនិងបុគ្គលទាក់ទិន និងប្រភេទប្រតិបត្តិការដែលមានជាមួយបុគ្គលទាក់ទិនក្នុងឆ្នាំ ដោយធ្វើការញែករវាង÷ ក. ប្រតិបត្តិការចំណូល/លក់ ខ. ប្រតិបត្តិការចំណាយ/ទិញ គ. កម្ចីផ្តល់ឱ្យបុគ្គលទាក់ទិន ឃ. កម្ចីទទួលពីបុគ្គលទាក់ទិន
ចំនួនទឹកប្រាក់ (រៀល)÷	គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់នៃប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលទាក់ទិនតាមប្រភេទប្រតិបត្តិការនីមួយៗ។
អត្រាការប្រាក់ (%)÷	គឺជាអត្រាការប្រាក់សម្រាប់កម្ចីដែលផ្តល់ឱ្យ ឬទទួលពីបុគ្គលទាក់ទិន។
ឯកសារផ្ទេរថ្លៃ÷	ប្រសិនបើសហគ្រាសបាន ឬមិនបានរៀបចំ និងរក្សាទុកឯកសារផ្ទេរថ្លៃសូមគូស √ នៅក្នុងប្រអប់ □បាន / ប្រអប់ □មិនបាន។

ឧបសម្ព័ន្ធ ២៖ បញ្ជីឈ្មោះនៃទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្ដីពន្យល់
លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ៖	គឺជាលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ របស់សហគ្រាសដែលមាននៅវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារ។
ឈ្មោះសហគ្រាស៖	គឺជាឈ្មោះរបស់សហគ្រាស ដែលបង្ហាញនៅលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
ឆ្នាំជាប់ពន្ធ៖	ឆ្នាំជាប់ពន្ធ (ដូចគ្នាទៅនឹងឆ្នាំដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធប្រចាំឆ្នាំ)។
ទីស្នាក់ការកណ្ដាល៖	ត្រូវកត់ត្រាទ្រព្យសកម្មដែលស្ថិតនៅ និងប្រើប្រាស់នៅទីស្នាក់ការកណ្ដាល។
សាខាសហគ្រាស៖	ត្រូវកត់ត្រាទ្រព្យសកម្មដែលស្ថិតនៅ និងប្រើប្រាស់នៅសាខានីមួយៗដាច់ដោយឡែកពីគ្នាតាមលេខបារកូដសម្គាល់សាខា (ប្រសិនបើមាន)។
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទិញ៖	គឺជាកាលបរិច្ឆេទនៃការទិញ/បង្វែរចូលទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង។
ប្រភេទទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង៖	គឺជាការបរិយាយឈ្មោះទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងនីមួយៗ។
ថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រនៅដើមគ្រា៖	គឺជាតម្លៃប្រវត្តិសាស្ត្រដែលបានកត់ត្រា ចំពោះទ្រព្យសកម្មនីមួយៗដែលបានទិញ/បង្វែរចូលពីការិយបរិច្ឆេទមុនៗ។
លទ្ធកម្ម បង្វែរចូល បង្កើត ឬដាក់បន្ថែមក្នុងការិយបរិច្ឆេទ៖	គឺជាថ្លៃដើមនៃទ្រព្យដែលបានទិញ ឬដែលមានសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ។
ថ្លៃដើមទ្រព្យដកចេញ ឬលក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ៖	គឺជាថ្លៃដើមនៃទ្រព្យដែលបានដកចេញ។ ថ្លៃដើមនេះត្រូវតែស្មើនឹងថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រនៅពេលទ្រព្យនោះត្រូវបានទិញ ឬថ្លៃដើមនៃទ្រព្យសកម្មត្រូវបានរំលស់ទាំងស្រុង។
តម្លៃមូលដ្ឋានគិតរំលស់ ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ៖	គឺជាតម្លៃសម្រាប់គណនារំលស់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ តម្លៃនៅក្នុង ប្រអប់នេះត្រូវគណនាដោយយក “**(1): ថ្លៃដើមប្រវត្តិសាស្ត្រនៅដើមគ្រា**” បូក “**(2): លទ្ធកម្ម បង្វែរចូល បង្កើត ឬដាក់បន្ថែមក្នុងការិយបរិច្ឆេទ**” ដក “**(3): ថ្លៃដើមទ្រព្យដកចេញ ឬលក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ**” (4=1+2-3)។

ឧបសម្ព័ន្ធ ៣៖ ឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ (សាខាសហគ្រាសក្នុងស្រុក)

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
ការិយបរិច្ឆេទសារពើពន្ធ (ចំនួនខែ)៖	សូមមើលសេចក្តីពន្យល់នៅក្នុងទំព័រ ៥។
១-លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ៖	គឺជាលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ (TIN) ដែលមានបញ្ជាក់នៅលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារ។
២-លេខបារកូដសម្គាល់សាខា៖	គឺជាលេខបារកូដសម្គាល់របស់សាខាសហគ្រាស ដែលបង្ហាញនៅលើលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាស ចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
៣-ឈ្មោះសាខាសហគ្រាស៖	គឺជាឈ្មោះរបស់សាខាសហគ្រាស ដែលបង្ហាញនៅលើលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាស ចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
៤-ឈ្មោះសហគ្រាស (ការិយាល័យកណ្តាល)៖	គឺជាឈ្មោះរបស់សហគ្រាស (ការិយាល័យកណ្តាល) ដែលបង្ហាញនៅលើលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាស ចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
៥-ថ្ងៃខែឆ្នាំចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធជាសាខា៖	គឺជាកាលបរិច្ឆេទ ដែលបង្ហាញនៅលើលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាសចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
-ថ្ងៃខែឆ្នាំសុពលភាព លិខិតបញ្ជាក់សាខា៖	គឺជាកាលបរិច្ឆេទសុពលភាព ដែលបង្ហាញនៅលើលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាស ចេញដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
៦-ឈ្មោះនាយកសាខាសហគ្រាស៖	គឺជាឈ្មោះនៃអ្នកគ្រប់គ្រងរបស់សាខាសហគ្រាស ដែលបង្ហាញលើលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាស។
៧-សកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បងរបស់សាខា៖	គឺជាសកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បងរបស់សាខាសហគ្រាស ដែលមានក្នុងលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាស។
៨-អាសយដ្ឋានសាខាបច្ចុប្បន្ន៖	គឺជាអាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ន ដែលមានក្នុងលិខិតបញ្ជាក់សាខាសហគ្រាស។
៩-អាសយដ្ឋានឃ្លាំងស្តុកវត្ថុធាតុដើម៖	គឺជាអាសយដ្ឋានឃ្លាំងស្តុកវត្ថុធាតុដើម ឬទំនិញសំខាន់ៗរបស់សាខាសហគ្រាស។
១០-ការកត់ត្រាបញ្ជិកាគណនេយ្យ៖	បើសាខាសហគ្រាសប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យកុំព្យូទ័រ សូមគូស √ នៅក្នុងប្រអប់ □ **"ប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យកុំព្យូទ័រ"** ដោយបញ្ជាក់ឈ្មោះកម្មវិធីគណនេយ្យកុំព្យូទ័រនៅក្នុងប្រអប់វែងខាងស្តាំ។ បើសាខាសហគ្រាសមិនបានប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យកុំព្យូទ័រសូមគូស √ នៅក្នុងប្រអប់ □ **"មិនប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យកុំព្យូទ័រ"**។
ឈ្មោះអ្នកគ្រប់គ្រង/ថ្នាក់ដឹកនាំសាខា៖	ត្រូវកត់ត្រាឈ្មោះអ្នកគ្រប់គ្រងទាំងអស់ ដែលមានមុខងារជាថ្នាក់ដឹកនាំនៅក្នុងសាខាសហគ្រាស ។

សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនបុគ្គលិក-កម្មករសរុប ដែលមិនមានមុខងារជាអ្នកគ្រប់គ្រង នៅក្នុងសាខាសហគ្រាស។
បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនបុគ្គលិក-កម្មករ ដែលមិនមានមុខងារជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសាខាសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សប្រចាំខែដល់កម្រិតត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
តួនាទី÷	កត់ត្រានូវមុខងាររបស់អ្នកគ្រប់គ្រងម្នាក់ៗដែលបានរាយលម្អិតនៅចំណុច ១ (ឈ្មោះអ្នកគ្រប់គ្រង/ថ្នាក់ដឹកនាំសាខា)។
ចំនួន÷	- ចំពោះ "**បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស**" ត្រូវកត់ត្រាចំនួនសរុបបុគ្គលិកទាំងអស់ដែលមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រង នៅក្នុងសាខាសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។ - ចំពោះ "**សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ**" ត្រូវកត់ត្រាចំនួនបុគ្គលិក-កម្មករ ទាំងអស់ដែលមានមុខងារមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសាខាសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សជាប់ពន្ធ និងមិនត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស។
ប្រាក់បៀវត្សក្រៅពីអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម÷	- ចំពោះ "**អ្នកគ្រប់គ្រង/ថ្នាក់ដឹកនាំសាខា**" ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលបានបើកឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងម្នាក់ៗ។ - ចំពោះ "**សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ**" ត្រូវកត់ត្រាចូលចំនួនទឹកប្រាក់បៀវត្សសរុបបានបើកឱ្យបុគ្គលិក-កម្មករទាំងអស់ ដែលមានមុខងារមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសាខាសហគ្រាស។ - ចំពោះ "**បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស**" ត្រូវកត់ត្រាចូលចំនួនទឹកប្រាក់បៀវត្សសរុបបានបើកឱ្យបុគ្គលិកទាំងអស់ ដែលមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសាខាសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។
អត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម÷	- ចំពោះ "**អ្នកគ្រប់គ្រង/ថ្នាក់ដឹកនាំសាខា**" ត្រូវកត់ត្រាចូលអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម ដែលបានផ្តល់ជូនអ្នកគ្រប់គ្រងម្នាក់ៗនៅក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។ - ចំពោះ "**សរុបបុគ្គលិក-កម្មករ**" ត្រូវកត់ត្រាអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមសរុបដែលបានបើកឱ្យបុគ្គលិក-កម្មករ ទាំងអស់ដែលមានមុខងារមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសាខាសហគ្រាស។ - ចំពោះ "**បុគ្គលិក-កម្មករជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស**" ត្រូវកត់ត្រាអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមសរុបដែលបានបើកឱ្យបុគ្គលិក-កម្មករទាំងអស់ ដែលមិនមែនជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុងសាខាសហគ្រាស ហើយដែលមានប្រាក់បៀវត្សត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ៣ (ត)÷ បញ្ជីឈ្មោះនៃគណនីចំណូល និងចំណាយ

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
ការិយបរិច្ឆេទនេះ (N)÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទចរន្ត។
ការិយបរិច្ឆេទមុន (N-1)÷	ត្រូវកត់ត្រាចំនួនទឹកប្រាក់ក្នុងការិយបរិច្ឆេទមុន។
H0- ចំណូលប្រតិបត្តិការ÷	គឺជាចំនួនសរុបនៃចំណូលប្រតិបត្តិការពីប្រអប់ "**H1: ការលក់ផលិតផល**" ដល់ប្រអប់ "**H4: ចំណូលដទៃទៀត**"។
H1- ការលក់ផលិតផល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណូលសរុបពីការលក់ផលិតផលសម្រេច។
H2- ការលក់ទំនិញ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណូលសរុបពីការលក់ទំនិញ។
H3- ការផ្គត់ផ្គង់សេវា÷	គឺជាតម្លៃសរុបនៃការផ្គត់ផ្គង់សេវាជូនអតិថិជន។
H4- ចំណូលដទៃទៀត÷	គឺជាតម្លៃសរុបនៃចំណូលផ្សេងៗទៀតក្រៅពីចំណូលនៅក្នុង **H1, H2,** និង **H3** ដែលសាខាសហគ្រាសទទួលបាន។
H5- ចំណាយប្រតិបត្តិការ÷	ត្រូវកត់ត្រាតម្លៃសរុបនៃចំណាយប្រតិបត្តិការពីប្រអប់ "**H6: ចំណាយបៀវត្ស**" ដល់ប្រអប់ "**H16: ចំណាយផ្សេងៗ**"។
H6- ចំណាយបៀវត្ស÷	គឺជាចំណាយបៀវត្សសរុបដែលបានទូទាត់ និងត្រូវទូទាត់ឱ្យដល់បុគ្គលិកបម្រើការងារឱ្យសាខាសហគ្រាស រួមទាំងចំណាយលើអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម។
H7- ចំណាយប្រេង ឧស្ម័ន អគ្គិសនី និងទឹក÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយថ្លៃប្រេង ឧស្ម័ន អគ្គិសនី ថាមពលផ្សេងៗ និងទឹក ដែលបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងសាខាសហគ្រាស។
H8- ចំណាយធ្វើដំណើរ និងចំណាយស្នាក់នៅ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយការធ្វើដំណើរ និងចំណាយស្នាក់នៅដែលសាខាសហគ្រាសបានចំណាយក្នុងសកម្មភាពបម្រើការងារ ដើម្បីជាប្រយោជន៍សាខាសហគ្រាស។
H9- ចំណាយដឹកជញ្ជូន÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយដឹកជញ្ជូនទាំងអស់ សម្រាប់សាខាសហគ្រាសដែលបានកើតឡើងក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
H10- ចំណាយលើការជួល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយជួលទ្រព្យសកម្មទាំងអស់ ដែលកើតមានឡើងសម្រាប់សាខាសហគ្រាស ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
H11- ចំណាយលើការថែទាំ និងជួសជុល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយថែទាំ និងជួសជុលទាំងអស់ដែលកើតមានឡើងសម្រាប់សាខាសហគ្រាសក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។ ចំណាយទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំងសម្ភារបន្ទាប់បន្សំគ្រឿងបន្លាស់ និងសេវាកម្មផ្សេងៗ។
H12- ចំណាយលើការកម្សាន្តសប្បាយ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយទទួលភ្ញៀវ កម្សាន្តសប្បាយ សម្រាកលំហែផ្សេងៗទាំងអស់ ដែលកើតមានឡើងសម្រាប់សាខាសហគ្រាសក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។

H13- ចំណាយកម្រៃជើងសា ផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម និងចំណាយលើការលក់÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយទាំងឡាយ ដែលកើតមានឡើងសម្រាប់គោលដៅ បង្កើនកម្រិតនៃការលក់ផលិតផល/ទំនិញ និងសេវារបស់សាខាសហគ្រាស។
H14- ចំណាយសេវាគ្រប់គ្រង ពិគ្រោះយោបល់ បច្ចេកទេស និងសេវាប្រហាក់ប្រហែល÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយទាំងអស់ ដែលបានផ្តល់ទៅឱ្យទីប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ បច្ចេកទេស សេវាគ្រប់គ្រង និងសេវាប្រហាក់ប្រហែល ។ល។ ដែលកើតមានឡើងសម្រាប់សាខាសហគ្រាសនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ។
H15- ចំណាយលើបំណុលទារមិនបាន÷	ត្រូវកត់ត្រាបំណុលទារមិនបានពិតប្រាកដ ដែលបានលុបចេញពីបញ្ជីគណនេយ្យរបស់សាខាសហគ្រាស។ ប្រអប់នេះ មិនត្រូវកត់ត្រាការកើនឡើងសំវិធានធនបំណុលទារមិនបានទេ។
H16- ចំណាយផ្សេងៗ÷	ត្រូវកត់ត្រាចំណាយផ្សេងៗដទៃទៀតទាំងអស់ នៅក្នុងរបាយការណ៍លទ្ធផលក្រៅពីចំណាយដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ៤÷ ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតលើប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ / ប្រេងកាត

ខ្លឹមសារនៅក្នុងលិខិតប្រកាស	សេចក្តីពន្យល់
X1- ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ (E42) ÷	ត្រូវកត់ត្រាដោយយកតួលេខពី TOI 01/VII **"E42: ប្រាក់ចំណូល/(ខាត) ជាប់ពន្ធសម្រាប់គណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល"**។
X2- ចំណូលបង្គរ (ចំណូលប្តូកបន្ត) ÷	ចំណូលបូកយោងដែលទទួលបានតាំងពីឆ្នាំជាប់ពន្ធដំបូង រហូតដល់ឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្តក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ។
X3- ចំណាយបង្គរ (ចំណាយប្តូកបន្ត) ÷	ចំណាយបូកយោងបានកើតឡើងតាំងពីឆ្នាំជាប់ពន្ធដំបូង រហូតដល់ឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្តក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យ។
X4- សមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត (X4=X2/X3) ÷	សមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតនៃឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្តណាមួយ (X4) គឺជាផលចែកនៃទឹកប្រាក់បូកបង្គរនៃចំណូល (X2) និងទឹកប្រាក់បូកបង្គរនៃចំណាយ (X3) ពីប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ ឬប្រេងកាតមកទល់នឹងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្តនោះ។

X5- ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត* ÷

អនុលោមតាមមាត្រា ១៤៣ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ÷

១- អ្នកជាប់ពន្ធដែលធ្វើប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ និងប្រេងកាត ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៤២ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលតាមអត្រា ៣០ ភាគរយ នៃប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

២- បន្ថែមលើអត្រាពន្ធដូចមានចែងក្នុងចំណុច១ខាងលើ ប្រសិនបើអ្នកជាប់ពន្ធមានប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត តាមអត្រាកំណើនតាមថ្នាក់ដោយផ្អែកលើសមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត ដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម÷

ថ្នាក់	សមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត	អត្រាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត
១	ដល់ ១,៣	0%
២	លើសពី ១,៣ ដល់ ១,៦	១0%
៣	លើសពី ១,៦ ដល់ ២	២0%
៤	លើសពី ២	៣0%

*ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត÷

- បើ **"X4: សមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត"** នៅចន្លោះពី 0 ដល់ ១,៣ អត្រាពន្ធគឺ 0% ដូចនេះ **"X5: ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត"** ស្មើ 0។
- **បើ X4 លើសពី ១,៣ ដល់ ១,៦ អត្រាពន្ធគឺ ១0%** ដូចនេះ

$$X5 = X1 * \left(\frac{X4-1.3}{X4}\right) * 10\%$$

❖ **បើ X4 លើសពី ១,៦ ដល់ ២ អត្រាពន្ធគឺ ២០%** ដូចនេះ

$$X5 = X1 * \left(\frac{1.6-1.3}{1.6}\right) * 10\% + X1 * \left(\frac{X4-1.6}{X4}\right) * 20\%$$

❖ **បើ X4 លើសពី ២ អត្រាពន្ធគឺ ៣០%** ដូចនេះ

$$X5 = X1 * \left(\frac{1.6-1.3}{1.6}\right) * 10\% + X1 * \left(\frac{2-1.6}{2}\right) * 20\% + X1 * \left(\frac{X4-2}{X4}\right) * 30\%$$

ឧទាហរណ៍÷

អ្នកជាប់ពន្ធមានស្ថានភាពចំណូលចំណាយ ដែលគណនាជាសមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត (សចលក.) ដូចខាងក្រោម÷

ឆ្នាំជាប់ពន្ធ	ចំណូល		ចំណាយ		ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ	សចលក.
	ក្នុងឆ្នាំ	បង្គរ	ក្នុងឆ្នាំ	បង្គរ		
	(a)	(X2)	(c)	(X3)	X1=(a)-(c)	X4=(X2)/(X3)
20X0	9,000,000	9,000,000	8,000,000	8,000,000	1,000,000	1.13
20X1	11,000,000	20,000,000	5,000,000	13,000,000	6,000,000	1.54
20X2	12,000,000	32,000,000	4,000,000	17,000,000	8,000,000	1.88
20X3	14,000,000	46,000,000	3,000,000	20,000,000	11,000,000	2.30

ការគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត (ពចលក.)÷

1. ឆ្នាំជាប់ពន្ធ 20X0÷

អ្នកជាប់ពន្ធមានចំណូល 9,000,000 និងចំណាយ 8,000,000 គណនាជាសមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតស្មើនឹង 1.13។ ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធគឺ 1,000,000 ត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតតាមអត្រា 0%។

ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់សរុប = ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល + ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត
= (1,000,000 x 30%) + 0
= 300,000

2. ឆ្នាំជាប់ពន្ធ 20X1÷

អ្នកជាប់ពន្ធមានចំណូលបង្គរ 20,000,000 និងចំណាយបង្គរ 13,000,000 គណនាជាសមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតស្មើនឹង 1.54។ ដូចនេះ ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ 6,000,000 ត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតតាមអត្រា 10%។

មូលដ្ឋានគិត **ពចលក.** តាមអត្រា 10% = 6,000,000 x [(1.54 - 1.3)/1.54] = 935,065

ពចលក. តាមអត្រា 10% = មូលដ្ឋានគិត ពចលក. x អត្រា ពចលក. 10%
= 935,065 x 10% = 93,506

ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់សរុប = ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល + ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត
= (6,000,000 x 30%) + 93,506
= 1,893,506

3. ឆ្នាំជាប់ពន្ធ 20X2 ÷

អ្នកជាប់ពន្ធមានចំណូលបង្គរ 32,000,000 និងចំណាយបង្គរ 17,000,000 គណនាជាសមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតស្មើនឹង 1.88។ ដូចនេះ ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ 8,000,000 ត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតតាមអត្រា 10% និង 20%។

មូលដ្ឋានគិត **ពចលក.** តាមអត្រា 10% = 8,000,000 x [(1.6 - 1.3)/1.6] = 1,500,000

ពចលក. តាមអត្រា 10% = មូលដ្ឋានគិត ពចលក. x អត្រា ពចលក. 10%
= 1,500,000 x 10% = 150,000

មូលដ្ឋានគិត **ចពលក.** តាមអត្រា 20% = 8,000,000 x [(1.88 - 1.6)/1.88] = 1,191,489

ពចលក. តាមអត្រា 20% = មូលដ្ឋានគិត ពចលក. x អត្រា ពចលក. 20%
= 1,191,489 x 20% = 238,298

ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់សរុប = ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល + ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត
= (8,000,000 x 30%) + (150,000+ 238,298)
= <u>2,788,298</u>

4. ឆ្នាំជាប់ពន្ធ 20X3 ÷

អ្នកជាប់ពន្ធមានចំណូលបង្គរ 46,000,000 និងចំណាយបង្គរ 20,000,000 គណនាជាសមាមាត្រនៃប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតស្មើនឹង 2.30។ ដូចនេះ ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ 11,000,000 ត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិតតាមអត្រា 10%, 20% និង 30%។

មូលដ្ឋានគិត **ពចលក.** តាមអត្រា 10% = 11,000,000 x [(1.6 - 1.3)/1.6] = 2,062,500

ពចលក. តាមអត្រា 10% = មូលដ្ឋានគិត ពចលក. x អត្រា ពចលក. 10%
= 2,062,500 x 10% = 206,250

មូលដ្ឋានគិត **ពចលក.** តាមអត្រា 20% = 11,000,000 x [(2 - 1.6)/2] = 2,200,000

ពចលក. តាមអត្រា 20% = មូលដ្ឋានគិត ពចលក. x អត្រា ពចលក. 20%
= 2,200,000 x 20% = 440,000

មូលដ្ឋានគិត **ពចលក.** តាមអត្រា 30% = 11,000,000 x [(2.30 - 2)/2.30] = 1,434,783

ពចលក. តាមអត្រា 30% = មូលដ្ឋានគិត ពចលក. x អត្រា ពចលក. 30%
= 1,434,783 x 30% = 430,435

ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលត្រូវបង់សរុប = ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល + ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលលើសកម្រិត
= (11,000,000 x 30%) + (206,250 + 440,000 + 430,435)
= <u>4,376,685</u>

ការប្រើប្រាស់អត្រាប្តូរប្រាក់ក្នុងការរៀបចំលិខិតប្រកាស ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ

ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធដែលរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រើប្រាស់រូបិយប័ណ្ណប្រតិបត្តិការ (Functional Currency) ណាមួយជាគោលក្រៅពីប្រាក់រៀល ត្រូវអនុវត្តការបំពេញលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំដូចខាងក្រោម÷

១). អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវប្តូរសមតុល្យគណនីទាំងអស់នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (រួមទាំងសមតុល្យដើមគ្រានៅក្នុងតារាងសំវិធានធន) ទៅជាប្រាក់រៀលដោយគុណនឹង **អត្រាប្តូរប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ** សម្រាប់រៀបចំលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត (N)។ ម្យ៉ាងទៀត ចំពោះសមតុល្យគណនីឆ្នាំជាប់ពន្ធមុន (N-1) អ្នកជាប់ពន្ធគ្រាន់តែចម្លងតួលេខជាប្រាក់រៀលពីលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ ពីឆ្នាំជាប់ពន្ធមុនមកបំពេញតែប៉ុណ្ណោះ។

ឧទាហរណ៍÷ ក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមានសមតុល្យគណនីកម្ចី ១០០ ០០០ ដុល្លារ និងសមតុល្យគណនីសាច់ប្រាក់ក្នុងធនាគារចំនួន ៥០ ០០០ ដុល្លារ ដែលក្នុងឆ្នាំប្រតិបត្តិការកើតឡើងនោះ (N-1) អត្រាប្តូរប្រាក់ ១ ដុល្លារ ស្មើនឹង ៤ ០០០ រៀល ដូចនេះក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ (N-1) សមតុល្យគណនីកម្ចីមានចំនួន ៤០០ ០០០ ០០០ រៀល និងសមតុល្យគណនីសាច់ប្រាក់ក្នុងធនាគារមានចំនួន ២០០ ០០០ ០០០ រៀល។ ឧបមាថាក្នុងឆ្នាំជាប់ពន្ធចរន្ត (N) អត្រាប្តូរប្រាក់ ១ ដុល្លារ ស្មើនឹង ៤ ១០០ ដូចនេះអ្នកជាប់ពន្ធត្រូវកត់ត្រាសមតុល្យគណនីកម្ចីចំនួន ៤១០ ០០០ ០០០ រៀល និងសមតុល្យគណនីសាច់ប្រាក់ក្នុងធនាគារចំនួន ២០៥ ០០០ ០០០ រៀល ដោយមិនមានលម្អៀងពីអត្រាប្តូរប្រាក់ចំពោះគណនីទាំងពីរនេះដែលត្រូវកត់ត្រាក្នុងលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំចរន្ត (N) នោះទេ។

បរិយាយ	**ការិយបរិច្ឆេទនេះ (N)**	**ការិយបរិច្ឆេទមុន (N-1)**	**ការិយបរិច្ឆេទនេះ (N)**	**ការិយបរិច្ឆេទមុន (N-1)**
	USD	**USD**	**KHR**	**KHR**
គណនីកម្ចី	100,000	100,000	410,000,000	400,000,000
សាច់ប្រាក់ក្នុងធនាគារ	50,000	50,000	205,000,000	200,000,000

២. ដោយឡែក ចំពោះការកែតម្រូវក្រៅគណនេយ្យតាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវស្រង់តួលេខចេញពីលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ ពីឆ្នាំជាប់ពន្ធមុន (N-1) ជាប្រាក់រៀល មកបំពេញត្រង់សមតុល្យដើមគ្រាក្នុង ***តារាងគណនាវិលស់តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ តារាងតាមដានចំណាយការប្រាក់យោងទៅមុខ*** និង ***តារាងតាមដានលទ្ធផលសារពើពន្ធយោងទៅមុខ*** សម្រាប់គណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំចរន្ត (N)។

កំណត់សម្គាល់÷

- ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធដែលអនុវត្តឆ្នាំជាប់ពន្ធខុសពីឆ្នាំប្រតិទិន ត្រូវប្រើប្រាស់អត្រាប្តូរប្រាក់ខែចុងក្រោយសម្រាប់រៀបចំលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ។
- ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធដែលធ្វើការបិទអាជីវកម្មជាស្ថាពរ ត្រូវប្រើប្រាស់អត្រាប្តូរប្រាក់ខែចុងក្រោយសម្រាប់រៀបចំលិខិតប្រកាសពន្ធលើប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំ។